

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_232806

UNIVERSAL
LIBRARY

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روز وفات کاشن نکات خفی و علی خواجه محمود و علی خالف ارشد خواجه اسد

با تمام رحمت غفران محمد و عبد الرحمن بن حاجی محمد در روشن خان مرحوم و مغفور

مطبع نظامی و چاپی مطبوعه
در سنه ۱۲۹۱

[illegible]

فصل اول در مختلف اللفظ و متحد المعنی							
الهی	قادر	رازق	رزاق	خالق	خلاق	کریم	رحیم
سبحان	بدب	حق	خدا	خداوند	کردگار	پژدگار	ایزد
یزدان	شانی	بائی	آقدس	مقدس	قدس	قدوس	منزه
مبتر	ظاهر	ظہیر	ظہور	اطہر	مطہر	طیب	مطیب
نظیف	مستطاب	رسول	نبی	پیامبر	مرسل	رسل	مزلین
ملک	کروبی	مالئک	مالئک	کروبیان	ملائک	قفصا	قدر
فرمان	منشور	امر	ارشاد	فرمان	نمائش	اوامر	الهام
هاتف	سروش	حمد	سپاس	حضرت	جناب	عز	بارگاه
کلمه	نیمه	سراج	گروک	خیام	خیم	عتبه	سده

[illegible][illegible]

[illegible]

فصل اول در مختلف اللفظ و متحد المعنی								
الهی	قادر	رازق	رزاق	خالق	خلاق	کریم	رحیم	رحمن
سبحان	رب	حق	خدا	خداوند	کردگار	پُروردگار	ایزد	بیچون
یزدان	شانی	باده‌ی	آقدس	مقدس	قدس	قدوس	منزه	برتری
مبّر	ظاهر	ظہیر	ظہور	اطہر	مطہر	طیب	مطیب	تقدس
نظیف	مستطاب	رسول	نبی	پیامبر	مرسل	رسل	مرسلین	انبیاء
ملک	کروبی	مالک	مالک	کروبیان	ملاک	قضا	قدر	اِذن
فرمان	منشور	امر	ارشاد	فرمان	نشان	اوامر	الهام	القائ
هاتف	سروش	حمد	سپاس	حضرت	جناب	عز	بارگاه	خرگاه
کَلَمَة	نیمه	سراج	گردک	خیام	نیم	عقبه	سده	آستان

[illegible][illegible]

وصیاء دلیر	حیوانات جانوران	جانداران مجانران	نباتات مجانران	اشجار بنهری	جمادات بنهری	انحاز کائنات	علمین
مخلوقات	موجودات	داین دو جهان	کونین	ثقلین	نشتین	دوسرا دینا	گهسان
زمان	زمانه	عهد	عصر	دهر	گیتی	کون	عالم
خلایق	مخلوق	مجبول	مربوب	رب سگون	ورا	انام	امکان
اختراع	ایجاد	آفرینش	خلقت	جبلت	حدوث	نفس	طینت
طبیعت	غزیت	گهر	نهاد	جوهر	عین	اعیان	انفس
روح	دم	نفس	نفس ناطقه	روان	ازروح	انفس	فردوس
خلد	السلام	القرار	النعیم	عدن	نعم	مینو	جنان
سفر	سعی	الربور	ماوی	السافلین	جنم	جمیم	مالک
سما	سهر	جرج	گردون	یونی	افلاک	سماوات	کوکب

۴
 وصیاء یعنی اولیای
 ارستو ۱۱ از لطافت و مراتب
 ۵
 باقی بماند که در این
 که از زمین و دریا و آسمان
 که آن را مسمی گویند و در این
 ۶
 یعنی خلایق ۱۱ از لطافت
 ۷
 و چون از این مسمی نشود
 طبیعت ۱۱ از منتجب
 ۸
 آن نفس متین و دم
 و سکون ثانی عین هر چیزی
 ۹
 است نفس ناطقه با اسطلاح
 حکما و در جهان گویند
 ۱۰
 و نمون و در این مسمی
 عالم علوی و در این مسمی

[illegible]

دستور نامه ۱۳۰۲
مجموعه اولی آثار افغان
نامی زید ۱۳۰۲
مجموعه آن صاحب دوان
حای محمد سلیمان
صدا ۱۳۰۲
نارنگی گل گلان
شاه فخر الدین
شاهین حسن
برای صاحب
مخزنه

صخره	خارہ	زرننگہ	سنگ	سنگریزہ	حصّۃ	جرمہ	حصّۃ	خرف
سفال	کوه	جبل	جبال	ارض	مرز	عبرا	بلوم	عقار
ارضی	فاکم	شمر	بر	بار	فواکم	اشمار	انمرہ	روضہ
حدیقہ	بستان	بوستان	گستان	جنتان	گلشن	چمن	گلزار	ریاض
حدائق	باغبان	کدیور	چمن سرا	میرآب	نخلیند	نخل	نخل	نخلہ
نہال	دخت	شجرہ	صل	بن	نخ	صول	تنہ	شاخ
شعبہ	فرع	غصن	غصان	فروع	غنچہ	سکوفہ	گل	ورد
خار	شوکت	دار	بیت	مسکن	سرا	قصر	محل	مصرح
خانہ	مرکان	کلبہ	کدہ	کوشک	کاشانہ	ایوان	کاخ	مشکوی
نیشمن	شبستان	تصور	محال	اماکن	امکنہ	بام	بالاخانہ	طاسم

از سران و بزرگان
عالمی که گویند
غیر کان مونی را
معدود و معدون
شمار می گردند
و بنا بر این سخن
در باب جبر و اختیار
نظر کرده اند
حاکمان عالم
که از هر یک
و در آن کجاست
ببینیم و در پیوسته
و بداند که
اینست

قاعده	طریق	طور	خانواده	دودمان	خاندان	تیار	قبیله	طیغه
عنوان	نقط	مشاج	منج	منج	هنجار	سبیل	قبیل	قانون
طرز	طبق	جاده	وپیرو	گونه	طریقه	نسق	نوع	نحو
روش	رویه	شرعیست	طریقیت	سنت	مذهب	مشرب	مسلك	سئوال
طرق	شرائع	مراسم	اسالیب	اسلوب	دستور	رسم	شیوه	راه
قوانین	انماج	مناجج	مناجج	انواع	مسالك	مشارب	مذاهب	مسنن
قواعد	یتاق	کلامه	صیامت	حمایت	حریت	خفاقت	اطوار	جمع
پاسبان	یتاق	طلایه	خلیعه	رقیب	صائن	حارس	حافظ	پاسبان
معموره	عمران	عمرات	دیرانه	تخریب	خراب	خرابه	خرابی	تباهی
مصر	بلده	اقالیم	کشتور	خطه	مسلو	استلیم	ولایت	عامره
شهر	جمع	جمع	جمع	جمع	جمع	جمع	ملک	جمع

الحفظ والجمع

طاهره اور لطیفہ

و درود و بیاد و بیعتی که در روز قیامت

قواعد

فیضیہ
دیوبند و گنہگاروں

۱۹۲۵

شماره پنجم

مستند

المؤمنين

۱۱۱

2

تتبع

10/1/39

خواست هم که شرف
 نه از این بی جان مژگان
 نسیم اصفیای جان
 لعل خنجر آتش کز
 طایف مملود و مرف
 نغمه کران گلگون
 از صحن و شیب سده
 ز کز شرف

بلاد	بلدان	مصارف	تعلقه	قریه	موضع	کارات	دود	قصبه
جمع			گاؤں					
قری	مواضع	دہات	قصبات	ملک	سلطان	خاقان	نمبرو	تاجدار
جمع	جمع	جمع	جمع	بادشاہ				
بہاندار	شہریار	شاہ	شنشہ	خدیو	قہرمان	ملوک	سلطان	خواتین
					جمع	جمع	جمع	جمع
دستور	رانی	فرزین	دولت	ثروت	بنساعت	خواتین	عسکر	جیش
وزیر			مال				الشکر	
موکب	جُند	فوج	حشم	حشمت	جمعیت	جزار	جزارہ	سپاہ
عساکر	جیوش	جنوڈ	موکب	قاصد	برید	جرید	رسول	جاسوس
جمع	جمع	جمع	جمع	ہرکارہ				
سفیر	اپچی	پیک	جواری	خبر	کیفیت	حقیقت	ماہیت	سرگذشت
			جمع	حال				
ماہرا	واقعہ	حادثہ	ساختہ	چگونگی	رونداد	صور حال	انہمار	تھانق
						جمع	جمع	جمع
سوانح	احوال	رستم	کاتب	محرر	دبیر	نویسندہ	منشی	مکتوب
جمع	جمع	لکھنے والا					خط	
مکاتبہ	مرسلہ	مفاوضہ	ملاطفہ	رقیمہ	نمیقہ	صحیفہ	عریضہ	معروضہ

کلمات الفبا کے تحت مرتب ہیں
بلاد کے کلمات بلدان، مصارف، تعلقہ، قریہ، موضع، کارات، دود، قصبہ
قری کے کلمات مواضع، دہات، قصبات، ملک، سلطان، خاقان، نمبرو، تاجدار
بہاندار کے کلمات شہریار، شاہ، شنشہ، خدیو، قہرمان، ملوک، سلطان، خواتین
دستور کے کلمات رانی، فرزین، دولت، ثروت، بنساعت، خواتین، عسکر، جیش
وزیر کے کلمات موکب، جند، فوج، حشم، حشمت، جمعیت، جزار، جزارہ، سپاہ
عساکر کے کلمات جیوش، جنوڈ، موکب، قاصد، برید، جرید، رسول، جاسوس
سفیر کے کلمات اپچی، پیک، جواری، خبر، کیفیت، حقیقت، ماہیت، سرگذشت
ماہرا کے کلمات واقعہ، حادثہ، ساختہ، چگونگی، رونداد، صور حال، انہمار، تھانق
سوانح کے کلمات احوال، رستم، کاتب، محرر، دبیر، نویسندہ، منشی، مکتوب
مکاتبہ کے کلمات مرسلہ، مفاوضہ، ملاطفہ، رقیمہ، نمیقہ، صحیفہ، عریضہ، معروضہ

وہاں سے لے کر لکھنے والا
مکاتبہ کے کلمات مرسلہ، مفاوضہ، ملاطفہ، رقیمہ، نمیقہ، صحیفہ، عریضہ، معروضہ

حک	علم	اجار	الباب	نقها	عقلا	عقل	فهم	ذکا
جمع	ء	ء	ء	ء	ء	دانا		
لے	فطرت	فطنت	فطانت	خبرت	فرہت	طرافت	بلاغت	کیاست
حذقت	فرہست	درایت	درہست	فہامت	نہیہ	فہاہ	تفرس	حدس
دہا	فطن	علم	شعور	دقون	ادراک	خرد	فرہنگ	دانش
ہوش	بخردی	زیرکی	ذکاوت	مدرکہ	ملکہ	مدرکات	ملکات	آلم
			ذہن			جمع	ء	عم
ہم	تالم	اندوہ	نزن	لال	ماللت	مست	آلام	ہوم
						جمع		
اخران	ملول	منوم	مہوم	منجور	منجور	محزون	مستمند	حزین
	نگین							
اندوین	دژرم	ایم	متالم	ملہوت	اسیفت	فسردہ	نشاط	انبساط
							خوشی	
انفراح	انفراح	فرح	راح	فرحت	بہجت	مہاجت	عشرت	مست
بشاشت	بشارت	سرور	طرب	تفریح	خرمی	شادی	شادمانہ	خرسند
	خوشخبری							

۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۱- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۲- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۳- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۴- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۵- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۶- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۷- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۸- صاحب داروقم بهمنیار
 ۱۹- صاحب داروقم بهمنیار
 ۲۰- صاحب داروقم بهمنیار

[illegible]

انصر	انصار	اناصر	جبان	شترول	بزدل	غول	جبریل	بزدلی
مدگار	جمع	نامرد	نامرد				نامردی	
شجاع	شیخ	اشج	مشهور	دلاور	مبارز	دلیر	باشل	جبری
بمادر								
جوانمرد	شیردل	شجاعت	شہادت	ہست	حمت	جسارت	محنت	مبارزت
		بہادری						
جلالت	سماح	تہور	تجاء	دلاور	دلیری	جوہر	مردانہ	تسلط
							غلبہ	
ستیرا	تحت	زیر	زیرین	پست	پستی	سفل	سفلے	افضل
	نیچے							
فرود	دشمن	پائین	نشیب	حضیض	فوق	بالا	فراز	بر
				ادھر				
علی	زیر	علو	پیش	قبل	سابق	سلف	سوالق	سلامت
			آگے				جمع	
پس	پس	ورے	بعد	خلف	دور	عقب	دنبال	متعقب
پیچھے								
غائب	عالی	متعالی	علو	معلیٰ	منہج	منہج	رفع	رفع
مرتفع	سننی	مرفوع	سالم	شاہت	ارفع	علی	علیا	والا

[illegible][illegible]

۱۲ از مشربین
۱۳ از مشربین
۱۴ از مشربین
۱۵ از مشربین
۱۶ از مشربین
۱۷ از مشربین
۱۸ از مشربین
۱۹ از مشربین
۲۰ از مشربین
۲۱ از مشربین
۲۲ از مشربین
۲۳ از مشربین
۲۴ از مشربین
۲۵ از مشربین
۲۶ از مشربین
۲۷ از مشربین
۲۸ از مشربین
۲۹ از مشربین
۳۰ از مشربین
۳۱ از مشربین
۳۲ از مشربین
۳۳ از مشربین
۳۴ از مشربین
۳۵ از مشربین
۳۶ از مشربین
۳۷ از مشربین
۳۸ از مشربین
۳۹ از مشربین
۴۰ از مشربین
۴۱ از مشربین
۴۲ از مشربین
۴۳ از مشربین
۴۴ از مشربین
۴۵ از مشربین
۴۶ از مشربین
۴۷ از مشربین
۴۸ از مشربین
۴۹ از مشربین
۵۰ از مشربین
۵۱ از مشربین
۵۲ از مشربین
۵۳ از مشربین
۵۴ از مشربین
۵۵ از مشربین
۵۶ از مشربین
۵۷ از مشربین
۵۸ از مشربین
۵۹ از مشربین
۶۰ از مشربین
۶۱ از مشربین
۶۲ از مشربین
۶۳ از مشربین
۶۴ از مشربین
۶۵ از مشربین
۶۶ از مشربین
۶۷ از مشربین
۶۸ از مشربین
۶۹ از مشربین
۷۰ از مشربین
۷۱ از مشربین
۷۲ از مشربین
۷۳ از مشربین
۷۴ از مشربین
۷۵ از مشربین
۷۶ از مشربین
۷۷ از مشربین
۷۸ از مشربین
۷۹ از مشربین
۸۰ از مشربین
۸۱ از مشربین
۸۲ از مشربین
۸۳ از مشربین
۸۴ از مشربین
۸۵ از مشربین
۸۶ از مشربین
۸۷ از مشربین
۸۸ از مشربین
۸۹ از مشربین
۹۰ از مشربین
۹۱ از مشربین
۹۲ از مشربین
۹۳ از مشربین
۹۴ از مشربین
۹۵ از مشربین
۹۶ از مشربین
۹۷ از مشربین
۹۸ از مشربین
۹۹ از مشربین
۱۰۰ از مشربین

بالا	علیه	سنیه	اوج	شامخ	عروج	ارافع	سواطع	شواہت
بند	شافحات	اعالیٰ	حقیر	لاغر	نخیف	عجف	بضمور	ضعفی
قوتی	فرب	سطرہ	سین	تخین	شون	جسم	ضخیم	چاق
غفص	مسن	تومند	قمتن	مناوڑ	کوزہ پست	کوز	منجن	مرعن
صبت	علت	شقم	داء	کھلندی	رخجوری	سج	کسل	مکھنل
لغوب	امراض	اتقام	مرقن	کھلند	علیل	سیقم	ربخوڑ	نزع
سکرات	زوق	توم و اسیر	اجل	وفات	مات	رحلت	مرگ	انتقال
اتجال	تقیر	مرقد	لحد	مزار	متریت	قبور	صوت	عافیت
شفا	اعتدال	جرم	جریمہ	عیان	سبیت	عنیت	جنایت	اشم
بزہ	ذنب	خطا	خطیہ	فسوق	فسوق	مخور	ذنوب	سیات

۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۲۵
نویسنده: محمد حسین قزوینی
ویراسته: دکتر محمد حسین قزوینی
موضوع: تاریخ و جغرافیه ایران
تألیف: دکتر محمد حسین قزوینی
ترجمه: دکتر محمد حسین قزوینی
چاپ: تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۴۰

والطائف المنكر فان لم يرد
فان لم يرد فانه لو
بغيره مناس
عليه السلام
الملكوت والملكوت
عليه السلام

[illegible]

جمہور	عامی	مجرم	آثم	آثم	جریم	ذنب	عصا	فاسق
جمع	گنگار						جمع	بدکار
فاحش	فاجر	فجارت	مسی	خبرہ	فسقہ	طاعت	عبادت	عبودیت
			جمع	جمع	جمع	بندگی		
کورنش	پرستش	اطاعت	ادب	تساعت	تبعیت	تبع	قتال	القیاد
		فرمان برداری						
مطیع	مستخیر	مطاعت	منقاد	طاعت	رام	احترام	حجاب	بجانب
فرمان بردار					برہمن			
عفاف	عذر	وسع	تورغ	تقوی	زہد	زہاد	مستی	زہد
							برہمن	
پارسا	صالح	مستور	عفیف	عابد	متعب	فراہم	اجتماع	مجمع
				عبادت	جمع ہونا			
مجموع	اذیت	تاؤدی	مفرت	رحمت	ضرا	ضر	درد	رنج
	ایذا							
آزار	گزند	صدہ	عنا	زہدیت	شہرت	سکینت	سلوک	رحمت
				آرام				
سکون	ہون	طمانین	آسائش	آسودگی	آسینی	غارت	نہب	یغما
						لوٹ		
تاراج	تاراج	نہب	نہا	نقص	خسارت	خسران	زیان	خلل
				نقصان				

۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳

خوارزمی و تیمست ۲ از مراجع و منتخب و المطالع

[illegible]

از لطافت و طهنة ۱۲
 یوموز الفتن
 مجنون و مجنون بالظن
 ۱۳ از منقید
 و دل برود و دل
 کشیده شده مجنون و الفتن
 ۱۴

مجدوبك	مفاهين	مجانين	مجاذبي	مغزو	كرشمه	عشوه	طنزك	نعنجك
ديوانه	جمع			مغزه				
نازه	زيب	هرهفت	آرايش	آراشگل	مزئين	تفرع	ضراعت	استكانت
	زيت					عاجزي		
استهالك	انكسار	الحاج	مشوع	خضوع	عجز	نياز	نياليش	لواضع
مست	فروتنى	ناچار	لا علاج	فروماندگى	بيچارگى	فقير	حقير	محققر
						عاجز		
منفق	كتر	احقر	سكين	مستمند	نيارمند	ستوه	بينوا	مفلس
محتاج	غريب	انكسار	نزار	خاكسار	ناتوان	ناچار	لا علاج	نيچاره
فروماند	نخيف	ضعيف	ضعف	احقر	عيب	منعم	مقشتم	متنعم
				جمع		مالدار		
متمول	مخجور	توانگر	مرفه الحال	فارع الحال	موسر	ملى	غنى	اغنيا
								جمع
استطاعت	نيرو	دستگا	امكان	مجال	مقدور	قدرت	قوت	يارا
طانت								
تاب	زور	تواناى	دشتر	يارگى	تكبره	كبر	اشكبار	غزه
					غور			

فدای مرقع البیال
 بیعتی رسوده
 حال و خوش
 معاش
 از سید
 علی البیاض
 ولا مکره
 قواکیم از
 لطائف

اول ترغیب و ترغیب
 از غرض و کبریا
 از طاعت و کبریا
 از غرض و کبریا
 از طاعت و کبریا
 از غرض و کبریا
 از طاعت و کبریا

نوت	عجب	اعجاب	ترفع	عموت	منیت	اعتناء	متکبر	متکبر
عز						جمع	معز	متکبر
معجب	مترفع	مجتش	تفحص	تفتیش	تلاش	متبع	استعرا	جستجو
		دو نذر هتا						
مفقود	فقد	فقدان	وجدان	ادراک	درک	نیل	یافت	واجد
گم			پانا					پائے والا
مدرک	یابنده	اخراف	عزل	بغایت	بغی	سرکشی	تمروی	منحرف
		نا فرمان						نا فرمان
خیره	شمس	سترد	مرید	عاصی	باعی	کسر	ندرت	ندم
						پشیمان		
ندیم	نام	ندان	اوج	مهاست	تکلف	حیف	هیبت	فسوس
پشیمان			النسوس					
وای	ورینگ	واویلا	کاش	هتقام	تلانی	مکافات	مجازات	قصاص
				بدله				
قود	عوض	معاوضه	مدارک	کیفر	آجر	ثواب	ثبوت	پادش
جزا	لاابد	اهم	ناگزیر	ظن	زعم	احتمال	شک	وهم
	ضرور			گمان				
رب	قبه	خدره	حل	ادمان	جرم	اعتقاد	ایقان	یقین
				یقین				

منجمله آیه شریفه
 یا ایها الذین آمنوا
 علیکم فی الله
 و فی رسله
 و فی ما رزقناکم
 و فی الحیاه
 و فی الموت
 و فی ما کنتم
 تعملون
 انکم فی الله
 و فی رسله
 و فی ما رزقناکم
 و فی الحیاه
 و فی الموت
 و فی ما کنتم
 تعملون

اس
 منجمله آیه شریفه
 یا ایها الذین آمنوا
 علیکم فی الله
 و فی رسله
 و فی ما رزقناکم
 و فی الحیاه
 و فی الموت
 و فی ما کنتم
 تعملون
 انکم فی الله
 و فی رسله
 و فی ما رزقناکم
 و فی الحیاه
 و فی الموت
 و فی ما کنتم
 تعملون

غلبه
 و ذل
 و ذل
 و ذل

ذہاب	جھی	قدوم	ایا ہے	عود	معاور	حیث	مرحبت	بارگشت
بانا	آنا		پلٹنا					
سفر	سیاحت	حالت	انتقال	اتصال	نقصت	انتہا	نہوض	غوبت
کوچ								
رجل	مسافر	رجل	قطع	سیاح	غریب	طعین	جہانگرد	ردنورد
				مسافر				
راہی	زوندہ	ابن السبیل	نزل	مقام	یسکن	موضع	موطن	بقعہ
			جای					
بیت	منزل	ساکن	مواقع	موطن	بقاع	اقامت	سکونت	قیام
	جمع					رہنا		
تقسیم	قائم	ساکن	قاطن	سواکن	سکنہ	سکان	بشر	انسان
سہنے والا				جمع			آدمی	
ناس	مردم	آدم	کس	شخص	حیوان	دایہ	بہیمہ	نعم
					چارپایہ			
دواب	بہائم	انعام	مویشی	راعی	شبان	گلہ بان	چوپان	رسمہ
				چرواہا				منہ
گلہ	فیل	پیل	اسب	فوس	سمند	توسن	شبذیر	اشب
	ماہی		گھوڑا					
اشقر	گلگون	نوند	کیت	جنیت	دیوزاد	خست	بارگی	ہیون

۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰
 ۱۵۰۱
 ۱۵۰۲
 ۱۵۰۳
 ۱۵۰۴
 ۱۵۰۵
 ۱۵۰۶
 ۱۵۰۷
 ۱۵۰۸
 ۱۵۰۹
 ۱۵۱۰
 ۱۵۱۱
 ۱۵۱۲
 ۱۵۱۳
 ۱۵۱۴
 ۱۵۱۵
 ۱۵۱۶
 ۱۵۱۷
 ۱۵۱۸
 ۱۵۱۹
 ۱۵۲۰
 ۱۵۲۱
 ۱۵۲۲
 ۱۵۲۳
 ۱۵۲۴
 ۱۵۲۵
 ۱۵۲۶
 ۱۵۲۷
 ۱۵۲۸
 ۱۵۲۹
 ۱۵۳۰
 ۱۵۳۱
 ۱۵۳۲
 ۱۵۳۳
 ۱۵۳۴
 ۱۵۳۵
 ۱۵۳۶
 ۱۵۳۷
 ۱۵۳۸
 ۱۵۳۹
 ۱۵۴۰
 ۱۵۴۱
 ۱۵۴۲
 ۱۵۴۳
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۵
 ۱۵۴۶
 ۱۵۴۷
 ۱۵۴۸
 ۱۵۴۹
 ۱۵۵۰
 ۱۵۵۱
 ۱۵۵۲
 ۱۵۵۳
 ۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴

طایفہ لغوی
تصنیف کتب لغوی
لغوی اسی زبان
و لغوی عربی و فارسی
فارسی و اردو
اردو و ہندی
ہندی و پنجابی
پنجابی و سرائیکی
سرائیکی و پشتو
پشتو و بلوچی
بلوچی و گجراتی
گجراتی و مالاٹھی
مالاٹھی و تامل
تامل و کنڑ
کنڑ و مالائی
مالائی و سنسکرت

[illegible]

سے دلوں کا پتھر
کر آن کا پتھر
گوندیدو پتھر
تاسستہ افیاض
دش دیدی جائی
ایں گوندیدو
سے دلوں کا پتھر
سے دلوں کا پتھر
سے دلوں کا پتھر

وَطْوَاط	پرستو	پشتوک	خطاف	دوباب	گلش	خرگلش	ستو	انسان
البدیل				کمی		بگی	بھول	
ذہول	ذہولت	فراہوش	فراہوش	ذکر	تذکر	ضمبط	حفظ	حکاک
				یاد				تم
خاصہ	اقلام	مراہ	مراہ	روشن	زکات	قرطاس	کارڈ	کرک
	جمع	سہاوی				کانڈ	چھری	
سکین	تلمینڈ	متعلم	معلم	مدیر	اٹونڈ	آتون	معلمہ	مدرسہ
	شارڈ	اوستار				اوستاد		
صرصر	سموم	حردرد	ریح	صبا	شیم	شرط	باد	مروہ
ہوا گرم			ہوا				پنکھا	
باوش	مروح	بادبیز	بازن	نتن	عفوشت	گندگی	تقصن	مسطر
				بدلو			نوشبو	
طیب	سٹیم	شمامہ	طاب	تکمت	شفق	مدبر	شوربت	اشقیاء
					بدبخت		جمع	
سعد	مسعود	محمود	خمشہ	میمون	ہمایون	ارجمند	فرخ	فرخندہ
نیکبخت			مبارک					
ناشریہ	شعخ	گشتاخ	ناکس	نافحاک	ناہنجاک	حرمتی	جدیر	حقیقی
لادب			الالاق			لانی		
احق	سحق	مسلم	منسوخ	فرانو	فرجام	نراوا	دخور	دخورد

۳۵
 چهره دلگشته شدن
 ۳۶
 اول دست تلفیق
 اول و سکون کان
 بولی بولی خوش
 و بولی دمان
 ۳۷
 حای حوی غیبت
 بیعت هر که برای
 لاتی
 بیعت لایات

از کتب نفیس

وَبَشِّرِ الصَّالِحِينَ الَّذِينَ إِذَا أُتُوا بِالْحَسَنَةِ قَالُوا هَذِهِ لَنَا مِنْ قَبْلُ وَإِنَّ هَذِهِ لَمِنْ قَبْلُ وَأُولَئِكَ يَرْجُونَ عِزِّيَ

یمنی لائق	شایگان	توید خوشخبری	بشارت	بشر طوبی	خرد آفرین	تخمین	تریب
مرحبا	حبذا	شاهان	تننا	لیث جائز	اباست	جواز	دست
مخوژ	حلال	سوغ	روا	کرهت مکره	نفرین نفت	تنفر	تتافر
اطلاع خبرداری	اعلام	وقفیت	استنباه	آگهی	البلغ پهونجان	تبلیغ	ارسال بیجا
مرسول	اجاست قبول کرنا	اقبال	پذیرا	رضا خوشنود	استرضاء	اجازت	وداع توداع
ترخیص	ارتحال	دستور	پدرو	منت احسان	امنان	منع جمع	اصفا سند
سمت	استماع	معاننه	مشاهده	مطالعه	ملاحظه	نظارت	رویت پوچھا
پریش	اشتغال	مشغله	استبداد	اصرار	باعث	اعتماد	اعتبار کسب کرنا
الکتاب	اشکاب	افتراب	بهتان	ظننت	فریب	آلتاس	گذشت معروضه
کفایت بس	کافی	اکفا	بشد	سبقت پیش قدمی	اقدام	استقدام	اقبال استقبال

[illegible]

از منتخبین و شایسته‌ترین

از زبان درویش
وینای و ناله‌ی
غاری قصه‌داران
و بای بول و ج
طرح اول کمرشان
آینه‌ی سحر
نونه‌ی قد و
روشن باد مسکن
شاد آینه‌ی گشت و
نوشت و کشف و

بیوتاری، شکی نیست

همه	ضطرار	ضطراب	قلوب	تلوسه	تلوسه	بیتابی	مضطر	مضطر
جمع	بیتقاری						بیتقاری	
فلق	بیتاب	یابنی	نعل	سحل	حلم	بردار	اخلام	متحل
			برداشت				جمع	شبهه انفراد
حلیم	بردار	امتحان	تجربه	آمود	تجارب	ممتحن	محرّب	آزموده
		آزمایش			جمع	آزمایاها		
شنام	سب	تصدق	قربان	نثار	فدا	فدیه	موجب	موجب
گالی		صدقه					در ماهه	
شاهزاده	ماهیا	ماهوار	ناتمی	غمازی	غماز	نام	نیم	ناتم
		چغله			چغله		جمع	
انداز	پند	وصیت	وعظ	موعظ	ترتیب	ریو	کری	کری
نصیحت				جمع	مکر			
ستان	کید	شید	زرق	نخل	تلبیس	فریب	خداع	خده
نیرنگ	زور	کیاد	شیاد	عیار	غدار	دغل	کاند	سالو
		مکار						
منزور	شحنه	عس	میش	میشگیر	استیصال	قلع	متع	رتبه
	کوتوال				اوکشی		مرتبه	
درجه	پایه	پایگاه	قدر	ننرت	خطر	تمکین	مکان	جاه

بفتح اول و کسر لام
و ز سران در آن
اول سبزه بود
نمود و آنرا که
مصب در آن
آن نیز که

HA

خود و دوست
سویا و مسند
از دست و کوب
حق و حقیقت
بالفعل و نصیحت
کردن عالم
و از اشیاء و دوست
فقدان که عین
حق قطع با نفی
کردن و نیز با

مجلس شورای اسلامی

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله
الطيبين الطاهرين أجمعين

مرتب	درجات	ضمیر	راز	سیر	اسرار	معروف	علم	نامور
جمع	جمع	بھید			جمع	مشہور		
نامی	مشتہر	اشہرین	شہیر	معانی	منشائیں	اعلام	سریہ	اونگ
			جمع				تحت	
منقصہ	عوش	کری	آریک	میل	گرد	مشرین	کور	اعنی
				پهلوان			اندها	
معمّا	ضریر	نابینا	بصیر	محفل	بزم	انجمن	مجمع	مخافل
		بینا		مجلس				جمع
مجالس	مجامع	نغمہ	غنا	سماع	مراش	ضیا	رود	سرود
جمع		راگ						
نشید	دستان	لحن	زفرہ	ترانہ	ترنم	خسروان	مقنی	مطرب
							قوال	
ضیاگر	مشگر	ستانسرا	سروبرا	صوت	نعرہ	صلا	صدا	ندا
				آواز				
نوا	صیاح	صیحه	نفیر	بانگ	صوت	صیث	گنگ	شور
					جمع	آوازہ	پکارا	
شعب	خروش	فغان	غریو	غوغا	غلغلہ	شہرت	افواہ	مھی
								شراب
خمر	صبا	راوق	رحیق	عقار	محل	راح	بادہ	امانجا

اللغات الأجنبية والشراب

[illegible]

بیا که از این
دیده گوی
کند و سست
مانده شده
صبر و گرام
سست و فغان
در آب و خاک
و ای بیخ
سست
از این در صحرای
شاید غدا و زمین
و تشنه دوا
بیخه بجز دوا
که حال
به نفع محمود هم
همین است
است انگاره
غبار

[illegible]

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم منارة للهدى ونور للناس كافة

[illegible]

هتوار	پایدار	موکد	میثاق	سوخ	وثنوق	توشیق	توکید	ثقت
مضبوط			مضبوطی					
احکام	استحکام	متمات	جزوات	استوار	پایدار	مشورت	صلوبت	مصلحت
						صلاح		
شوری	تجويز	تدبیر	مصالح	ناگاه	ناگهان	ناگرفت	یکره	یجبارگی
			جمع	یکایک				
بغته	دفعه	فجائنه	مفاجات	القصد	فی الجمله	قصه کوتاه	سیراب	شاداب
				هل کلام			تازگی	
آب تاب	طراوت	انضار	انضرت	انضر	نومح	مطر	سخن	حدیث
							بات	
قول	مقات	مقوله	کلمه	کلام	منطوق	لفظ	گفار	احادیث
							جمع	
اقوال	ایما	رمز	رموز	معمّا	غمض	نکته	دقیقه	تدقیق
			جمع	باریکی				
معات	عموض	غواض	حکات	وقائق	نیزه	اطفات	طهارت	نظافت
					پاکیزگی			
نقاوت	نقاء	لولو	مروارید	دُر	گوهر	سمط	آلای	مهرجان
		موتی					جمع	مونگا
بسمه	وہب	طلا	زر	عقیان	نضای	فضه	نقره	سیم
	سونا					چاندی		

[illegible][illegible]

مفتی اولیٰ بنو مسیحی
خانہ مسیحی
مسلم بنو مسیحی
مسلم بنو مسیحی

مس	نخاش	مهین	صدید	فولاد	پولاد	ارزیر	صاٹ	زیق
تا بنا	جیوه	زجاج	آگینه	زنجفر	شنبدر	مک	معیار	قلب
سینو	غش	منسوق	ناسر	سته	راج	بید	سره	عیار
غل	توتیا	بکا	لونه	ناکه	گریه	لاری	شماره	شکر
مع	ضحک	تبسم	خنده	عطسه	شادی	تف	خیو	بلاق
لیق	لعاب	کینج	مخاط	منج	جسم	جرم	جسد	جسته
بدن	مخمس	وجود	قالب	اندام	کالب	طلل	اجام	اجرام
اجسام	ایمان	انجام	پیکر	هیت	ناعت	شکل	تثال	لقا
وجه	چهره	رخ	رو	شکل	وجود	قاست	یالا	راس
فرق	مفرق	دوس	منازع	دماغ	منع	مفرق	چشم	کاسه

[illegible]

[illegible]

عزیز محمد
دستور اسلام
شرفان
فتح بن عبدالمجیب
۱۲ از میان
قصه مقول
باب کردار و
منشی زبان
امیر المومنین
زندگی و شهادت
کلیله و دمان و
بنی

دوش	ریش	میان	لحمیه	صلبت	ابروت	غنفت	مخندان	زرخ
کلدها			دوڑھی		موجھے	گھوشتا پر گزینہ		
مین	ایدی	ید	دست	جناح	عضد	منکب	لقت	شانہ
سیدھا ہاتھ	جمع		ہاتھ		بازو			
بند دست	سامند	مرفق	مرفق	آرنج	دست	یسار	ایمان	دست را
	پہونچہ	نچ		گھنی		بایان ہاتھ	جمع	
خنصر	گشتا لی	صناج	انامل	انملہ	ہنگشت	صنچ	کف	رسغ
تازہ گشت		جمع				اونگلی	تھیلی	
ظہر	اطفار	ظفر	شیر	حیہ	ابہام	ستابہ	وسطی	بنصر
پیشہ	جمع	ناخن		بالش				
سینہ	صدر	اظہر	ظہور	صلاب	اطہا	لپشت	بیططا	صلب
	بھائی				جمع			
ناف	بطون	شکم	بطن	حلہ	تدی	پستان	صدر	صدر
بونہ	جمع		پٹ	بونڈہ		چوچی	جمع	
شکنبہ	معدہ	نخاع	سپرز	خش	پھلو	تیکا	جب	سرہ
	اوچھڑی	حرام ہنر	تلی	پھیرا			پسل	
زیرہ	جگر	کبد	احشاء	امعا	رودہ	حشا	معا	کرش
پٹا		کلیجہ		جمع			انتروی	
قلب	جان	ضمیر	فواد	خاطر	قلب	صفراً	تلخہ	مرارہ
جمع					دل		پت	

۴۷
 دیروز در مضمون
 سخن کردم
 آینه از روی
 بالف جاود
 این سخن
 بیرون رود
 از غایت
 بیرون جان

[illegible]

و بیست و نه جنات از هر یک یان مونس
الاف قین بالغه یعنی دیک ۱۲ هزار و نود و نه
نام دای قبول کوبید بغیر کوکبا گویند مردم
در شانش به بدنی بختیغین یعنی از گلی
شاه فیاض

حم از پیر بخت
مسلا و کو
افتد
مهر صفت
که برین نور
بیشتر میخ
بغیر و کج
عین مصلحت
از شرم
طاجی

۱۰۰۰
 رئیس و مشاوران
 درین مجمع معین
 پرست ۱۲ از برادران
 ضابطه معین
 معمله معین کی در دهان
 بابا گون اید از غلغله
 با شکر در معین
 گون در دهان

حصہ	لبیس	خاس	عازیل	اہرن	اہرن	شیاطین	غفریت	غول
غیلان	صنم	وشن	صنام	اوان	دیر	کنشت	کنیہ	کلیسا
بتخانہ	بتکدہ	ناؤس	صوٹہ	وشنی	ہنود	شمن	مجھتی	مخ
کبر	کفر	کفران	کافر	کفار	کفرہ	نگون	نگون	ناکس
منکوس	معلوس	منیس	مکس	کرز	کج	ضمیم	رست	مستقیم
سسی	زادویہ	عوبت	کنج	گوشہ	پیغولہ	رد	ولپ	مسترو
بازپس	استرجاع	استرداد	مشافہ	محادی	مواجهہ	مقابل	ردا	برود
طیلان	گیلم	کسا	عباء	نقات	منطقہ	فوطہ	ڈر	حصن
حصار	سوراخ	رخنہ	روزن	نقب	ثقبہ	عمیق	ژرف	عمق
اٹھاق	زیمے	رخمے	صید	نخیر	صیاد	صیگر	قلاہ	قلاہ

میں نے اپنے ہاتھوں سے

لفظاً و کتباً
فیض اللغات
سازگار
بالقوس و قافیه
فلت بیان و دیوان
از مرمان
بغیر
که در موهوم و حماد

پیش از این در این کتاب

حضرت صاحب
 کون باب
 کتابت علی
 حضرت صاحب
 کتابت علی

2

قدامه
 کس کس کس
 یاقوت و پیر خا خا
 شکر و ابید
 از قاصد و
 منتوی و کس
 بهار و یقین
 که یقین و
 گویند و کس
 در و کس

تالیان	ایرج	شیزنه	استیا	رعا	مطحن	طاحون	اروع	جشنات
جمع	روی		چکی				تکار	
تفات	پشتیال	آبا	محمد	پیمان	عهد	عمرت	کاج	کاژ
کوی نگاه	انکار			استدار			ترجھا	
احول	احد	واحد	فرد	مفرد	ادبار	مدبری	استغاد	استماع
	یک				بدین		فائد لینا	
انباز	سیم	انتخاب	استنباط	انتما	ادلا	انتخاب	بادرگ	خیار
شریک	چنا			نسبت پانا			کھورا	
بدرو	مسیل	مپک	فطیس	مطرقة	پنبه	قطن	پنبه دان	قطن
مهری	کھن				رونی		پنولا	
بلویش	معدرت	تره	بقله	بقولات	خضریات	تیمار	درمان	چاره
عذر	بھاجی			جمع	جمع	علاج		
خجرات	دوغ	زرد	زرش	جارو	مکنسه	مکنش	چاپوسی	لابه
دی	جوار			جھاڑو			خوشاب	
تلق	تقصع	بیخلا	مستراح	مبرز	حیقت	تالار	خبر	نان
	پایخانہ				منڈوا		رونی	
برنج پنڈ	مانخورش	ادام	خارش	جرب	خمیاره	تمطی	خواب	نوم
خشکا	سالن		کھلا		انگڑائی		نیند	
وسن	خاتون	بالوڑ	خراج	بلج	درویز	درویزہ	دارسبیل	سمر
	لی بی		محصول		گدائی		مسافر خانہ	رباط

اول و سكون دل
معه بخت تمام
از قوت نفس فخر بخت
نفس در دل سكون خدا
که گمانه از قوت کار
و تواناست دلان
جمع نظر است از همه
و غم نون
از باد بالبح سناز خانه و کعبه حیرت که آید محنت بنزد مرید که از ازل طاقت

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

[illegible]

دین	منجمل	دوک	منزل	دوکن	ذو	ذی	الو	خداوند
دلالت		تکلا		چرخ	صاحب			
خواجه	آغا	آقا	رعون	سمن	گور	کبریت	زبد	نقاوه
			گهی		کندر		خلاصه	
سُلاله	زاج	زاک	سند	سپیک	سیرنج	سیرنج	سبوس	نخاله
	بھٹکری		ہتوڑی		گوبز		بھوسا	
سیر	یوب	فوم	سقف	سطح	سین	رکن	عماد	عمود
لہسن		بھت			کم			
ارکان	سوزن	ابره	خیاط	سمسم	کچھ	طعمہ	لقمہ	عرق
جمع	سوی			تل		نوال		سینا
خونی	عاطل	معطل	عذر	حیلہ	عویان	عاری	عور	مُعَرّا
	بیکار		مانہ		ننگا			
برہنہ	کچ	عوات	عقدہ	عبدال	علائق	غبال	پرورین	
		جمع	گرہ		زن و فری	بھلنی		
فارشہ	شاوٹ	فواق	کھکھ	فرار	گریز	گریز	مہربان	مقط
جانی		بھکی		بھاگنا			کال	
شکال	شکال	قدید	نقل	کاوچ	نبلہ	کفش	کفش	اسکا
		کباب		ڈھیل		بھار		
کڑیا	قزغ	کیسہ	صترہ	ہیمان	کناس	خاکرو	کجاک	کرک
کڑھانی		بھیلی			متر		آنس	

از زبان
شاعر
نقشبندی
گر سخن از نقشبند
فون و سون
بانی موصوفه کج
کردن استنجا
نفس آب

[illegible]

گنگ	انگرس	لال	کر	اصم	گلگون	مزیله	لون	صنغ
گومگا			بهر		گهور	رنگ		
قام	الوان	لوطی	منعم	لنگ	اوج	عجا	شل	لخت
	جمع	انعام باز		لنڈا			لول	ملکدا
پارچہ	قوارہ	قطعه	قطعات	مترکب	مترکم	دخل	مدخل	مدخل
		جمع	جمع	برہن نشست	آمدنی		جمع	جمع
صرف	خرج	نفعہ	مونت	مصرف	مخرج	مخارج	مصارف	مخمس
خرج			جای خرج			جمع		ہیجہ
ہیز	مزرہ	حقہ	مہجر	مقنہ	ملیح	مملوح	منہیق	فلان
	پچکاری		دامنی		نملین	گوہین		
مورد	مہبط	موارد	مہابط	تخود	حمص	بذات	حلاج	نیام
	جای اوترا	جمع		چنا		بجاری یعنی		میان
رعی	تاود	منیرا	مخت	مختی	نشوار	نشوار	جرہ	نافذ
	پرنالہ		اول		جنگالی			جاری
نفاذ	نفوذ	خاشاک	کناستہ	پشیز	یل	پول	فلس	فلوس
		کوڑ		پیسہ				جمع
دانی	دنی	وسخ	چرک	لوس	یوسہ	وطیفہ	کفات	وظیفہ
کال		میل			روزینہ			جمع
یاوہ	ہرزہ	یورش	چاش	آس	اساس	بنیان	آلات	ادوات
بیوہ	حملہ			بنیاد			اسب و ہتھیار	

بنیادی
 خزان توانی
 استخوان نما خندانم
 خفته بالیغم
 های مملکت
 قاتل الیست که
 دوا بیکوهه افشا قتل
 اندون بایب انزوا
 خلق بفرخ
 های مملکت
 ۵۷
 لایم
 یک یمن
 عبدالکدر از انو
 عیان
 غنیمت
 و کار در از انو
 دین جلال
 بهندی

مقصود
بلقی دست اویز
مکرم و دود که کلمه
درین شهر دارد
نخاست آن
م
چون درین مقام
موجوده دو دود
که یک قل قوت
شود بعین امان
گویند

۵۸
۵۷
زندگانه خلقها
تو بختی سازنده ارم و مر
۵۶
صدیق باقیم
زندگانه کیست ایام
۵۵
زندگانه
بالفهم غیب ساز
۵۴
و جادو گر
معمول سازان
۵۳
آنست که بگوید
۵۲
انسون خوانده
۵۱
نفرین

[illegible]

اللغات غبارت جبریسر "موسس" موسسه حقوقی مجربان بفرستین سید شیرین حسن و شمس

گنجینه	گنج	کنز	خزان	کنوز	خسرت	مرغز	خویه	خید
خزانہ			جمع		بنری		کچا	
خام	غیبت	مایوی	خیط	رشته	خیات	زق	قرہ	قرٹ
	حالیہ		ساکا		مشکرب			جمع
دارگیر	دور	امارت	دوستان	دلس	عصیر	رجوت	لجوت	مروچی
حکومت			شیرانگور			مردی		
رجز	حس	ارجاز	ارجا	ریغان	غفون	شباب	ریچار	یچال
پلیس		جمع		آغاز جوانی			آچار	
یچال	زندیق	ملحد	ملاحد	ساکت	صامت	سرداب	سرداب	نماخا
	بے دین		جمع	خاموش		تہ خانہ		
سنتجہ	سنتہ	سکوت	صمت	سوغات	ہدیہ	ارمغان	پیشکش	ہدایا
ہندوی		خاموشی		تختہ			جمع	
سید	حاکم	رئیس	سالار	متر	والی	امیر	سادات	حکام
سردار							جمع	
روسا	امراء	صمیم	آزاد	ضعف	مضا	ہست	سل	عسیر
		خالص		دوچند		اسان		مشکل
شاق	عویص	عویصہ	محال	دشور	دشوار	اشکال	عویصا	عسار
							جمع	تنگدستی
عُت	افتقار	افلاس	فلاکت	معسر	مفلس	مفلوک	شیب	شیت
				تنگدستی		مفلوک	پیری	

معنی این کلمات را در این کتاب مذکور است و در این کتاب مذکور است

علیق	مستقیم	مساوات	موازات	محاذا	مقاوت	موازات	مطمع
غلام آزاد	برابری	موازات	موازات	موازات	موازات	موازات	مطمع
مطمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع
جمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع	مطمع
نزال	نقش	عقاب	ویل	وبال	مجال	نقش	نقش
غلاب	غلاب	غلاب	غلاب	غلاب	غلاب	غلاب	غلاب
نضوح	ورم	آماس	عزت	وقار	وقع	اکا	هكذا
سوی	سوی	سوی	سوی	سوی	سوی	سوی	سوی
همید	لیقت	لیقت	لیقت	لیقت	لیقت	لیقت	لیقت
بیداری	بیداری	بیداری	بیداری	بیداری	بیداری	بیداری	بیداری
رفع	نصب	کسر	جر	خفص	وقف	جرم	مرفوع
زیر	زیر	زیر	زیر	زیر	زیر	زیر	زیر
منقوح	منصوب	مکسور	مجرور	مخفوض	موقوف	مجرور	مکسور
نکته	نکته	نکته	نکته	نکته	نکته	نکته	نکته
مردود	جمله	سائر	کل	کلی	همگی	همگی	همگی
نکته	تمام	تمام	تمام	تمام	تمام	تمام	تمام
دریست	سرتاپا	سرتاپا	جمع	رستخیز	رستخیز	رستخیز	رستخیز
دریست	دریست	دریست	دریست	دریست	دریست	دریست	دریست
یوم الحساب	یوم التنا	یوم التنا	یوم الحز	یوم الحز	یوم الحز	یوم الحز	یوم الحز
یوم الحساب	یوم الحساب	یوم الحساب	یوم الحساب	یوم الحساب	یوم الحساب	یوم الحساب	یوم الحساب

این کلمات را در این کتاب مذکور است و در این کتاب مذکور است

۱- کتب معتبره فی فقه
 ۲- کتب معتبره فی اصول
 ۳- کتب معتبره فی تفسیر
 ۴- کتب معتبره فی تاریخ
 ۵- کتب معتبره فی جغرافیه
 ۶- کتب معتبره فی طب
 ۷- کتب معتبره فی فقه
 ۸- کتب معتبره فی اصول
 ۹- کتب معتبره فی تفسیر
 ۱۰- کتب معتبره فی تاریخ
 ۱۱- کتب معتبره فی جغرافیه
 ۱۲- کتب معتبره فی طب

فصل ثانی در تہد اللفظ و مختلف المعنی بعضی قواعد ضروریہ

باب الالف

آب	آب	آب	آب	آب	آب	آب	آب
عن	دونی	نوبی	چمکات	میزی تیغ	طرز	روغن	اوستاد
آهوت	آهوت	آهوت	آهوت	آهوت	آهوت	آهوت	آهوت
هرن	عیب	آزما	گرفتار یونا	ادا کرنا	بیزل یونا	پاک یونا	اچھا کرنا
ابداء	ابتر	ابتر	ابتر	اطلاق	اطلاق	اطلاق	اطلاق
پیدا کرنا	دوم بنیدہ	نامقام	بے فرزند	جاری کرنا	خلاص کرنا	پیش چلنا	کھنا
اقران	اقران	اقران	اقران	اقران	اقران	اقران	اقران
نزدیکان	همسایگان	بہت کھنا	بہت کھنا	بہت کھنا	بہت کھنا	بہت کھنا	بہت کھنا
اہل	اہل	اہل	اہل	اہل	اہل	اہل	اہل
موت	صحت	مدت عمر	وقت پیری	علم	کار	جمع	موت
	اقبال	اقبال	اقبال	اجابت	اجابت	اجابت	اجابت
	دولت	میتل کرنا	جواب دینا	میتل کرنا	میتل کرنا	میتل کرنا	میتل کرنا

باب الباء العربیة والفارسی

باس	باس	باس	باس	باس	باس	باس	باس
خون	عذاب	ستمی	دلیری	بازو	دل	جان	حال
بال	بال	بال	بال	بال	بال	بال	بال
							غرضی پیش

[illegible]

و با صلح اتمام
 برادر کردن که نیز سران
 درست نامند اس
 در است اسیرین محمد
 شاه اسماعیل
 قونوق و محمد
 و یحیی و میرزا
 شاه اسماعیل
 باز و دل و جان
 و حال و عزای نفس
 و نشان و عظمت
 از بهمان

[illegible]

بال	بال	بال	بال	بال	بال	بال	بال	بال	بال
اشنان	عظمت	خالص	محض	صورت	جمع	روشنی	فصاحت	نقصیت	برعت
برعت	برگ	برگ	برگ	برگ	برگ	برگ	برگ	برگ	برعت
کامل ہونا	پتلا	ساز	نوا	سامان	قید	نکر	تندر	غریب	برعت
بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند
جیلہ	زنجیر	تھقل	بند جامہ	دوال شیخ	گرہ	رسمان	اسید	طع	بند
بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند	بند
نام ولایت	غم	رسن دودا	قیدی	روشنی	یہا	زیبائی	رفت	نفس دود	بند
باند	باز	باز	باز	باز	باز	باز	باز	باز	باز
تکرار	رجوع	کشادہ	نشیب	تمیز	جانب	گذر گاہ	محد	جائو شکار	باز
باز	باز	باز	باز	باز	باز	باز	باز	باز	باز
شرب	خارج	پہرنا	امر باصق	امر باذین	وقت	ہنگام	چاند	باہر	باز
بدر	باب	باب	باب	باب	باب	باب	باب	باب	باب
نام جائی	دروازہ	نام کتاب	شایستہ	برابر	لائی	مقدمہ	حق	جمع	باب
بطل	بطل	بطل	بطل	بطل	بطل	بطل	بطل	بطل	بطل
بیکار	مجموعہ	دلیر	ہوا	مرح	سخن	نال	پاد	تکبر	بطل
باد	باد	باد	باد	باد	باد	باد	باد	باد	باد
سند	نام نوشتہ	نام مرض	صدمہ	ہومیو	مت جو میو	میوہ	سینہ	گود	باد
یر	یر	یر	یر	یر	یر	یر	یر	یر	یر
بغل	زن جوان	چوچی حرت	جوڑائی	برکت	نام خدا	جنگل	اوپر	نزدیک	یر

[illegible]

در میان با هم می‌نشیند و دست بزرگش را بر سرش می‌گذارد و می‌گوید: «تو کار را کردی و با انصاف معنی گذردم» از زبان

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱. حاکم حاکم
 ۲. حاکم حاکم
 ۳. حاکم حاکم
 ۴. حاکم حاکم
 ۵. حاکم حاکم
 ۶. حاکم حاکم
 ۷. حاکم حاکم
 ۸. حاکم حاکم
 ۹. حاکم حاکم
 ۱۰. حاکم حاکم

	چشم امید	چون ماند	چون جب	چون کیون	
باب الحاء المعمله					
حاجب	حاجب	حاجب	حاجب	حاجب	حاجب
ایرو	در بان	چو بدار	شیر زنده	کینه	سم آس
حضرت	حضرت	حضرت	حضرت	حق	حق
نزدیکی	درگاه	کلمه تعظیم	جمع	الله	ثابت
حقوق	حلیه	حلیه	حلیه	حلیه	حلیه
صح	زیر پر	خلعت	صورت	خلعت	آرایش
حول	حول	حل	حل	حل	حل
قوت	برس	پیٹ	گمان	برج	بوجہ و شانا
	جبل	جبل	جبل	جبل	حمد
	بالگدور	رگ	پیٹ	شکر	تقریف
باب النباء المعجمه					
خطر	خطر	خطر	خطر	خطر	خطر
ڈر	اندیشہ	مرتبہ	بزرگی	آفت	شرمندہ
خفیر	خوزدہ	خوزدہ	خوزدہ	خوزدہ	خوزدہ
قاصد	ریزہ	عیب	باریک	چنگاری	بزرگ

۱. حاکم حاکم
 ۲. حاکم حاکم
 ۳. حاکم حاکم
 ۴. حاکم حاکم
 ۵. حاکم حاکم
 ۶. حاکم حاکم
 ۷. حاکم حاکم
 ۸. حاکم حاکم
 ۹. حاکم حاکم
 ۱۰. حاکم حاکم

۱. حاکم حاکم
 ۲. حاکم حاکم
 ۳. حاکم حاکم
 ۴. حاکم حاکم
 ۵. حاکم حاکم
 ۶. حاکم حاکم
 ۷. حاکم حاکم
 ۸. حاکم حاکم
 ۹. حاکم حاکم
 ۱۰. حاکم حاکم

[illegible]

۱۰۰
 از سرخ و بیان و
 مجامع

۴۹
عین دل و حقیقت
و عیب و عار و نفاق و قوت
شتر قوی و مال و زنده و
و نفع و غایده و زنده و
و طرز و روش و زنده و
و گاه و شش و زنده و
و دیدن و دست و زنده و
و خوشی و غم و زنده و
و نجات و غم و زنده و
و دل و دل و زنده و
و دل و دل و زنده و

دار	دار	دار	دار	دوش	دوش	دوش	در	در	در
محل	سرا	لکری	کانه‌ها	شب‌گذشته	دوده	غنیمت	کارنیک	نکونی	
		در	در	در	در	در			
		خوبی	خیر	دروازه	پنج				
باب الذاال المعجزة									
ذراع	ذراع	ذوق	ذوق	ذوق	ذات	ذات	ذات	ذات	ذات
بادو	گو	چنان	مزه	خوشی	صاحب	خداوند	استی	حقیقت	
		ذات	ذات	ذات	ذات	پا			
		نفس	مخونث دو	طون	جمع				
باب الراء المعمله									
رسول	رسول	رعوت	رعوت	رعوت	رعوت	رعوت	رعوت	رعوت	رعوت
پیغمبر	قاصد	ناوانی	فرمی	سستی	سرکشی	خودآرایی	دینیت	جمع	
رفت	رفق	رفق	رکیک	رکیک	رکیک	رکیک	رشته	رشته	رشته
نمناخ‌نمش	فرمی	مهربانی	ضعیف	باریک	حقیر	بیمیا	تار	سماکی	
رشته	رشته	رسمان	رسمان	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ
رستی	نارو	رسی	سوت	لون	حصه	عیب	ننگ	محنت	
رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ
توت	جان	نشترقوی	مال	اسباب	فالیده	موردی	روشن	جنگلی برین‌گیری	

[illegible]

رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ
کر	اوکن	خوبی	خوش	شرم	خون	رودق	تھوڑی بکری	نقدی	رنگ
رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ
بجوری	جوا	ر صاحب	باب	تل	قطہ	جلال	غصہ	ابریشم	رنگ
			رنگ	رنگ	رنگ				
			خیات	مانند					
باب الزاء المعجمۃ									
ز لوق	ز لوق	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار
پھسلنا	ہاتھ ستان کرنا	پناہ	امان	مہلت	عہد پیمان	تاکید	ہرگز	امانت	ز نهار
ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار
خون	شکایت	پرہیز	حسرت	افسوس	جلد	ہوش	آگاہی	خاوند	ز نهار
زوج	زہ	زہ	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار	ز نهار
جوڑا	چلو مکان	عجب	پناہ	چھوڑنا	مہلت	عہد پیمان	ہرگز	شکایت	ز نهار
			ز نهار	ز نهار	ز نهار				
			پرہیز	اسکے	زیدہ	زیدہ			
باب السین المہملۃ									
سن	سن	سن	انسان	سدا	سادہ	سادہ	سادہ	سبک	سبک
دانت	عمر	برس	جمع	بیریش	امحوت	خالص	ہکا	بنے وقار	سبک

رنگ
 کر
 رنگ
 بجوری
 زلوع
 چھل
 زنها
 خود
 زو
 جوڑ
 دانه

۱۱ از زمان
 ۱۲ از زمان
 ۱۳ از زمان
 ۱۴ از زمان
 ۱۵ از زمان
 ۱۶ از زمان
 ۱۷ از زمان
 ۱۸ از زمان
 ۱۹ از زمان
 ۲۰ از زمان
 ۲۱ از زمان
 ۲۲ از زمان
 ۲۳ از زمان
 ۲۴ از زمان
 ۲۵ از زمان
 ۲۶ از زمان
 ۲۷ از زمان
 ۲۸ از زمان
 ۲۹ از زمان
 ۳۰ از زمان
 ۳۱ از زمان
 ۳۲ از زمان
 ۳۳ از زمان
 ۳۴ از زمان
 ۳۵ از زمان
 ۳۶ از زمان
 ۳۷ از زمان
 ۳۸ از زمان
 ۳۹ از زمان
 ۴۰ از زمان
 ۴۱ از زمان
 ۴۲ از زمان
 ۴۳ از زمان
 ۴۴ از زمان
 ۴۵ از زمان
 ۴۶ از زمان
 ۴۷ از زمان
 ۴۸ از زمان
 ۴۹ از زمان
 ۵۰ از زمان
 ۵۱ از زمان
 ۵۲ از زمان
 ۵۳ از زمان
 ۵۴ از زمان
 ۵۵ از زمان
 ۵۶ از زمان
 ۵۷ از زمان
 ۵۸ از زمان
 ۵۹ از زمان
 ۶۰ از زمان
 ۶۱ از زمان
 ۶۲ از زمان
 ۶۳ از زمان
 ۶۴ از زمان
 ۶۵ از زمان
 ۶۶ از زمان
 ۶۷ از زمان
 ۶۸ از زمان
 ۶۹ از زمان
 ۷۰ از زمان
 ۷۱ از زمان
 ۷۲ از زمان
 ۷۳ از زمان
 ۷۴ از زمان
 ۷۵ از زمان
 ۷۶ از زمان
 ۷۷ از زمان
 ۷۸ از زمان
 ۷۹ از زمان
 ۸۰ از زمان
 ۸۱ از زمان
 ۸۲ از زمان
 ۸۳ از زمان
 ۸۴ از زمان
 ۸۵ از زمان
 ۸۶ از زمان
 ۸۷ از زمان
 ۸۸ از زمان
 ۸۹ از زمان
 ۹۰ از زمان
 ۹۱ از زمان
 ۹۲ از زمان
 ۹۳ از زمان
 ۹۴ از زمان
 ۹۵ از زمان
 ۹۶ از زمان
 ۹۷ از زمان
 ۹۸ از زمان
 ۹۹ از زمان
 ۱۰۰ از زمان

[illegible]

و طرز روش دارم
و طرز روش دارم
و طرز روش دارم
و طرز روش دارم

بازگشت و معود و صاحب شعیب بالا از زمین و مردم غلام و دستاورد از این زمین و پیشگاه و اول بیالای باغ خرمینه و ملک و خاوندان و بیعت و زید و ملک و بیعت

صد	صدر	صدر	صدر	صدر	حب	حب	حب	حب
ابتدا	اوپه	اول	سینه	مسند	خداوند	مالک	دوست	وزیر
صنم	صنم	صنم	صنم	صنم	صدر	صدر	صدر	صدر
معشوق	بت	خالص	دوست	برگزیده	بازار	پلٹا	صانع	امیر
صیحه	صیاح	صیاح	صیاح	صوت	صوت	صوت	صوت	صوت
آواز	فغان	لوحه	آواز	سہیت	رعب	بہ ہیر	دائرہ غور	لہن
			چک	صیحه	صیحه			
				غذاب	فغان			

باب الضاد المعجمة

ضرب	ضرب	ضرب	ضرب	ضرب	ضرب	ضرب	ضرب	ضرب
مارنا	بیان کرنا	مالانا	تیز جانا	مانند	نوع	ظاہر کرنا	گزند	ضرر
ضرر	ضرر	ضرر	ضرر	ضم	ضم	ضم	ضم	ضم
برحالی	لاغوی	نقصان	حرکت پیش	مالانا	فراہم لانا	اندیشہ	دل	اندوئل
ضمیر	ضمیر	ضمیر	ضمیر	ضمیر	ضمیر	ضمیر	ضمیر	ضمیر
پوشیدہ	بھید	گزند	نقصان	ک	ک	ک	ک	ک

باب الطائر المسملة

طراز	طراز	طراز	طعن	طعن	طهور	طهور	طهیر	طهیر
تیز زبان	دزد	گره بر	نیزه مار	عیب گیر	پاک	پاک	پاک	پاک

[illegible]

وہی کہیں کوئی دربار سے ۱۲

بر علیه و عید
مطهر
بغیثین کناره
و جانب پاره
از
پیر حرمی و هم
مطهر
بالله و توفیق
و کرم و مودت
مطهر

[illegible]

مجلس شورای اسلامی
روزنامه کیهان
شماره ۱۲۰۰
تاریخ ۱۳۰۲/۰۵/۰۵
صفحه ۱۲۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة

عظا	عظا	عظا	عقد	عقد	عقد	عقد	عقد	عظا	عظا
بزرگان	هزاران	گره	پیمان	نکاح	بیج	پانی	زیرین رشت	عقار	عقار
عقار	عقار	عقار	عقار	علق	علق	علل	علل	عمود	عمود
رنگ	گلگون	خراب	متاع	خون بسته	جوبه	بیارها	سیما	ستون	ستون
عمود	عمود	عمود	عمود	عمود	عمود	عمود	عمود	عمود	عمود
چوبینه	گرز	دو تری بند	سردار قوم	زمانه	پیمان	سوکند	زینهار	جمع	جمع
عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین
چشمه آب	آفتاب	ناو	دینار	درسخ	مال	بالان	ابر	آنگه	آنگه
عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین
سردار	برگزیده	ذات	معین	برادر حقیقی	شخص	لغس	حقیقت	اهلخانه	اهلخانه
عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین	عین
قوم	جاسوس	دیدبان	سجایان	دیدار	نظر	جمع	عین	عین	عین
باب الغین المعجزة									
غراب	غراب	غراب	غراب	غراب	غراب	غراب	غراب	غراب	غراب
کوتا	کشتی	نشان	مطلب	مقصود	حاجت	حرص	عشق	دیوانگی	دیوانگی
غرام	غرام	غرام	غرام	غرام	غرام	غرام	غرام	غرام	غرام
هلاک	غلاب	تاوان زده	پرده	پوشش	غلاب	پرتل	پرده	پوشش	پوشش
غل	غل	غل	غل	غل	غل	غل	غل	غل	غل
طلوع	بند	تشیگه	کینه	خیانت	کدورت	تشگه	تشنه	کینه	کینه

عشق غنای کمال
 طواف دیوار
 کرمیندگی
 عشق غنای کمال
 طواف دیوار
 کرمیندگی
 عشق غنای کمال
 طواف دیوار
 کرمیندگی

بالفردم دوم

نیم رش دبسید ۱۲ مقدار از آن که نهانید و مقام و عدد رسیدن و بالقوم بقای

[illegible][illegible]

۷۹
ایست که یقیناً در وقت
وفا خفته باشد و از آن
گمان و با برادران و
پیشخوانه و دیگران
باید رشت ولایت
آن گذارد

باب الملو			
وار	وار	وار	وار
مانند	لائق	طرز	روشن
واقعه	واقعه	واقعه	واقعه
زمان پخت	مرنا	حال	کار
والی	والی	والی	ولات
حاکم	مالک	معویش	جمع
وجه	وجه	وجه	وجه
حقیقت	معاش	جانب	وجهه
وزر	وزر	وزر	وزر
بارگران	پشتواره	باربرداشتن	گناه سلاح
وقف	وقف	وقف	وقف
کخر بهونا	دم اینا	جاننا	خیزد بهونا
واقف	وقف	وقف	وقف
جاننے والا	نمبردار	کھڑنے والا	کھڑنے والا
واو	واو	واو	واو
معدود	معاوضه	نستویه	حالیه
باب الهاء الموز			

[illegible]

بالک	هامه	هامه	هامه	تدرا	دها +	پدرکه	پدر	دهر
کھویری	پیشانی	مستر	آلو	راسق	راه ریت	مبل	باطل	ناچیز
خرزینہ	خرزینہ	خرزینہ	خرزینہ	همسره	همسره	همام	همام	هم
خزینہ	خرج	فقداعیل	همیشه	برابر	زوجہ	سرور قوم	مرکز	نم
هم	همی	همعنان	همعنان	همون	همون	همون	همون	همون
نمر	بھی	برابر	همراه	آرام	اهستگی	عزت	نرمی	سبکی
			هو	هو	هو			
			عوف	اسموات با کلا				

باب الیاء والتحتانیہ

یا معنی دشمن	یا معنی نافرمان	یا معنی سپاه جنگ	یا معنی سلمان	یا معنی توانگری	یا معنی بال	یا معنی دست چپ	یا معنی موٹ	یا معنی تمام شهر
یا معنی دست راست	یا معنی موگند	یا معنی توانائی	یا معنی مرتبگی	یا معنی تیز دیدی	یا معنی نسبتی	یا معنی خطابی	یا معنی مصدق	یا معنی یاقوتی
یا معنی منکر	یا معنی فاعلی	یا معنی مضمری	یا معنی نشیبی	یا معنی مبالغی	یا معنی وحدتی	یا معنی توصیفی	یا معنی تفکیری	یا معنی تعجبی
		یا معنی استعملی	یا معنی منفی	یا معنی تحقیری	یا معنی مقصدی	یا معنی		

این قسم کلمات هم در محاوره اهل فارس و غب و غیره کثیر است عمل اندکیکن

[illegible]

این مختصر گنجایش آن ندارد بنا برین این مختصر بوقار برین مقدار اقتصار
 نمود تا بطوالت نگراید و بمالات نه انجا مدو طالبان این فن را این
 قدر ضروری و کافیت حالا باید دانست که معنی بعضی کلمات بتغییر حرکت
 متغیر میگردد و چنانچه لفظ مُهر بکسر ه میمنش آفتاب و محبت است
 و بفتح آن کابین زن که در وقت نحاح می بندند و ضم آن خاتم را میگویند
 و همچنان لفظ قبل بالضم فرج زن و بضمین معنی گروهها و معنی ضد و بر
 که معنی جانب پشت است و بکسرت قاف و فتح بای موحده معنی طرف
 و جهت و جانب و مجازا بمعنی طریق هم آمده و بفتح اول و سکون ثانی نند
 بعد یعنی پیش و بضمین لبندی زمین از منتخب و غیاث و کشف و بحر الجواهر
 قاعده کلمات جمع کلمه است که موضوع برای منی باشد و آن بر سه قسم
 است اسم و فعل و حرف اما اسم است که معنیش مستقل باشد و دران یکی از
 از منتهی ثلاثه یافته نشود که ماضی و حال و استقبال است چون زید و عمر و آید
 و رفتن و فعل است که معنیش نیز مستقل باشد لیکن یکی از از منتهی ثلاثه
 در موجود بود چون آمد و می آید و خواهد آمد و حرف است که معنیش
 مستقل نباشد و بدون انضمام کلمه دیگر دلالت بر معنی خود نمیکند چنانکه

کلمه کابین
 کلمه مهر
 کلمه خاتم
 کلمه فرج
 کلمه بای
 کلمه غیاث
 کلمه کشف
 کلمه بحر الجواهر
 کلمه استقبال
 کلمه ماضی
 کلمه حال
 کلمه زید
 کلمه عمر
 کلمه آید
 کلمه رفتن
 کلمه فعل
 کلمه مستقل
 کلمه انضمام
 کلمه دلالت
 کلمه معنی
 کلمه خود
 کلمه نمیکند
 کلمه چنانکه

کلمه مجهول است که در لفظ بسیار ظاهر شود و یا مجهول بخلاف این بود و همچنین معروف و مجهول هر دو نوع میباشد ۱۲

بر و در ما و ای که با و کلمه دیگر آمیخته نشود معنیش حاصل نگردد مثلاً ازید بر آب
سوار شد و عمر در خانه نشست است پس حرف بالضم با هم کلمه محتاج است بخلاف
اسم و فعل که محتاج نیست قاعده مبتدا و خبر و فعل فاعل را در عربی جمله
و کلام میگویند و در فارسی بقصره و فعل را فاعل ضرورت و فاعل بر
و قسمت ظاهر و ضمیر و ضمیر نیز برد و قسمت استر و بارز و جمیع ضمایر
در فارسی شش است ضمیر تتر فقط در واحد غائب میباشد چون آمد و در
باقی پنج ضمیمه ضمیر بارز می آید و ضمیر جمع غائب نون ساکن و ال موقوف
چون آمدند و ضمیر واحد حاضر یا می معروف چون آمدی و ضمیر جمع حاضر
یا می مجهول و ال موقوف چون آمدید و ضمیر واحد متکلم فقط میم ساکن
چون آمدم و ضمیر جمع متکلم یا می مجهول و میم موقوف چون آمدیم پس جمیع ضمایر
افعال فارسی باعتبار ضمایر مذکور شش است و در فارسی برای تثنیه صیغه
علمیه موضوع نیست و صیغه جمع برای تثنیه و جمع مشترک و مستعمل است
و فعل نیز برد و قسمت لازم و متعدی لازم آنست که فعل بر فاعل تمام
شود و بمفعول نرسد و متعدی آنست که فعل از فاعل درگذرد و بمفعول
برسد و فعل لازم همیشه معروف میباشد و فعل متعدی معروف و

مجهول هر دو می بود اما معروف آنکه نسبت فعل بفاعل باشد و مجهول آن که
نسبت فعل بمفعول بود و هر یکی ازین نیز بر دو قسم است اثبات و نفی اما اثبات
آنکه فعل از فاعل صادر شود و نفی آنکه فعل از فاعل صادر نشود مثال الکل چنانکه
زید آمد و کتاب آورد و نیاورد و کتاب آورد و نیاورد و نیاورد و شد
قاعده چون خواهند که مثبت بنفی سازند فقط حرف نون نفی در اول
صیغه اثبات در آرند تا منفی گردد چنانکه مشارش بالا گذشت

قاعده در بیان تعریف و ترتیب بنای صیغها از مضار

و اشتقاق صیغ از صیغ

باید دانست که بعضی مصادر نیز معنی مختلفه دارند چنانچه نمودن بمعنی دیکشتن
و گمانا گزنا و پرداختن بمعنی سنوارنا مشغول بهونا خالی کرنا بحسب قرینه
عبارت معنیش کرده میشود اما مصدر اسمیت که از و افعال ماضی مضارع
و امر و نهی و اسم فاعل و اسم مفعول و غیره مشتق شوند و در آخران و ن یا
تن باشد و همین علامت مصدریت و حاصل مصدر آنکه دلالت کند بر اثر
فعل فاعل چون دانش و بنیش و کردار و گفتار اما ماضی فعلیت که بر با

گذشته تعلق دارد و ما قبل آخرش که تایی فوقانی موقوف یا دال ممله
موقوف است ساکن میباشد مگر شاذ که بیانش خواهد آمد و ماضی مطلق آن که
زمانه اش از زمان حال نزدیک باشد یا دور و بجز حرف نون از آخر
مصدر ساخته میشود چون نمود و پرداخت و بالحق ضمائر باز مذکور در
آخر او پنج صیغه دیگر حاصل میشوند چون پرداختند پرداختی پرداختند
پرداختی پرداختی و ماضی بشریب آنکه زمانه اش از زمان حال نزدیک باشد و
با آوردن های مختفی و لفظ است در آخر ماضی مطلق ساخته میشود چون پرداخت
است و ماضی بعید آنکه زمانه اش از زمان حال دور باشد و با آوردن
های مختفی و لفظ بود در آخر آن ساخته میشود چون پرداخته بود و ماضی
استمراری آنکه دلالت کند بر دوام و استمرار در زمان گذشته و با آوردن
لفظ می در اول آن ساخته میشود چون می پرداخت و ماضی ناتمام آنکه
فعل از فاعل با تمام نرسد و صیغه او همچون صیغه ماضی استمراریت
و ماضی احتمالی آنکه وقوع فعل از فاعل مشکوک باشد و این ماضی احتمالی
و شکیه نیز گویند و با آوردن های مختفی و لفظ باشد در آخرش ساخته میشود
چون پرداخته باشد و ماضی تمنائی آنکه کسی بر کار متروکه مرغوب بخود یا دیگر

سایه های مختفی
آنست که در لفظ
دریاید فقط را
نقد و نقد را
ساز آنند ۱۲

تا سبب خورد و آرزو نماید و باوردن یا می مجهول و آخر او ساخته میشود
 و صیغه ماضی تمنائی سه است چون پرداختی و پردختندی و پرداختی
 و مضارع آنکه بزمان حال و استقبال بهر دو تعلق دارد و علامت
 او در آخر دال ساکن و ما قبل دال همیشه مفتوح میباشد بعضی آن را از
 مصدر بنا میسازند و بعضی از ماضی مطلق بابدال و از دیاد و حذف بعض
 حروف مصادر و بیان بنامی مضارع مفصل و بسوط در آخر این قاعده
 می آرم بعون الله تعالی و حسن توفیق و مضارع پرداختن پرداز می
 و حال آنکه بزمانه موجود تعلق دارد و باوردن لفظ می در اول مضارع ساخته
 میشود چون می پردازد و مستقبل آنکه بزمان استقبال تعلق دارد و باوردن
 لفظ خواهد در اول ماضی مطلق ساخته میشود چون خواهد پرداخت و امر
 آنکه کسی را بجاری حکم کنند و باوردن حرف با در اول مضارع ساخته میشود
 چون به پردازد و نهی آنکه کسی را از کاری باز دارند و باوردن حرف
 نون نهی در اول صیغه مضارع غائب و مشکلم و میم مفتوح در اول صیغه
 مضارع حاضر ساخته میشود چون نپردازند و نپرداز میپردازید
 نپردازم نپردازیم و نزد بعضی امر حاضر از واحد غائب مضارع

ساخته میشود و بجای علامت مضارع چون پرداز از پرداز و نهای
 از نماید و نهای حاضر از امر حاضر ساخته میشود و زیادتى میم مفتوح در اول
 او چون پرداز از پرداز و نهای از نهای و یا یکی که در آخر مضارع باشد باز
 و باقی بماند در امر حاضر و نهای حاضر و حذف آن یا نیز جائز است و امر مدامی
 والات کند بر دوام و استمرار در زمان استقبال و آوردن لفظ می
 در اول واحد امر حاضر ساخته میشود و چون می پرداز و می نهای و همچنین با
 منقضى و لفظ باش در آخر صیغه واحد فاعل ماضی مطلق مفید معنی امر مدامی
 میشود و چون پرداخته باش و نموده باش و همچنان لفظ می در اول ماضی
 مطلق و با می نخست می و لفظ با و آخر او افاوه معنی امر مدامی می نماید چون
 می پرداخته باشد و می نموده باشد و صیغه حالیه آنست که ولالت کند
 بر بیات فاعل و این صیغه واحد است و آوردن الف و نون در آخر واحد
 امر حاضر ساخته میشود و چون زید و وان و خندان آمد و عم فالان گریان
 رفت و اسم فاعل قیاسی از امر حاضر ساخته میشود و آوردن نون کن
 و دال مملکه مفتوح و با می نخست می و آخر او چون پردازنده و ماقبل نون
 در نیم صورت مفتوح میباشد و بعضی کسور هم بنحو آنند و بعضی آنرا ن

مضارع بنا میسازند باینطور که حرف نون تا قبل دال و با می محقق میابیدش
می آرند و با می محقق در جمع بکاف فارسی بدل میشود چون پردازندگان
و اسم فاعل سماعی ساخته میشود از اسم و امر حاضر چون دلبر و دلبر با و
دال را م و ماضی مطلق مجهول ساخته میشود با آوردن با می نمی و لفظ شد
در آخر و چون پرداخته شد و ماضی قریب مجهول ساخته میشود با آوردن
با و لفظ شده است در آخر و چون پرداخته شده است و ماضی بعید
مجهول ساخته میشود با آوردن با و لفظ شده بود در آخر و چون پرداخته
شده بود و ماضی استمراری مجهول ساخته میشود با آوردن با و لفظ میشد
در آخر و چون پرداخته میشد و ماضی احتمالی مجهول ساخته میشود با آوردن
با و لفظ شده باشد در آخر و چون پرداخته شده باشد و ماضی تمنائی
مجهول ساخته میشود با آوردن با و لفظ شدی در آخر و چون پرداخته شد
و مضارع مجهول ساخته میشود با آوردن با و لفظ شود در آخر و چون
پرداخته شود و حال مجهول ساخته میشود با آوردن با و لفظ می شود در آخر
و چون پرداخته میشود و مستقبل مجهول ساخته میشود با آوردن با
و لفظ خواهد شد در آخر و چون پرداخته خواهد شد و امر مجهول ساخته میشود

اسم فاضل
سماعی بن یحییٰ مغوش
موافق قیاس
بکثر الوفق عابد
دوم قوف بیاض
یود ۱۲

و بر ماخذ است و حروفیکه ما قبل علامت مصدر می باشد و متغیر میگردند و در سوا
این یا زده حروف حرفی دیگر یافته نمیشود و آن حروف انیسیت الف
و خا و د و ز و شین و شین و ق و و شیم و نون و و او و و یا پس حرفی ازین
حروف یا زده گانه ما قبل علامت مصدر باشد متغیر میگردند و بعضی یابدل
مگر شاذ بحال خود می بود چنانکه آورد از آوردن و نبود از بودن و ماننا از
ماندن و غیر آن را و او و نون بحال خود باقی ماند تغییر و تبدیل در آن
نیافته از جهت عدم التباس بماضی مطلق و گاهی ازین روف مذکوره در
مضارع زیاده هم میسازند برای دفع التباس مثلاً زنده از زدن که در آن
نون زیاده کردند و گرنه التباس او بماضی مطلق که زده است میشد اما الف
اگر ما قبل علامت مصدر باشد در مضارع بنفید چون آفتد و قیتد از افتاد
و قفاد و استد از استادن و شتاد و نند از نهادن و گاهی
بهای هوز بدل شود چون دهد از دادن و اگر خامی مجمله باشد در مضارع
برای مجمله ابدال یا بد چون آفرزد و قرارزد از آفراختن و قراراختن و
آندازد از انداختن و پزدازد از پزداختن و باززد از بازاختن و دوزد
از دواختن و سازد از ساختن و نوازد از نواختن و آندوزد از انداختن
سینا موافقت کرانها نوازناها جمع کرنا

[illegible]

کلاه و خنجر
 گسترده از کلاه
 قیاس و دین
 مصلحت و کلام
 بدل و کلاه

و انگیزه از آن گسترده و گریز از گسترده و بیز از گسترده و سود از سود و غیره
 و گاهی بلام بدل شود چون گسترده از گسترده گسترده و اگر برای مصلحت باشد
 بحال ماند چون بود از گسترده و آورد از آورد و افشار و وقتار
 از افشار و وقتار و افشار و فشر و از افشار و فشر و فشر و فشر
 و فشر و از فشر و فشر و گسترده از گسترده و خورد از خورد و
 شمر و از شمر و شمر و از شمر و غیر آن و گاهی بنون بدل شود و این نشان
 است چون کند از گسترده و اگر برای جمعه باشد نیز بحال ماند مگر بنون زیاده
 میکنند جهت دفع التباس چون زند از زند و بجز این یک مصدر دیگر
 یافته نشد و اگر بنون مصلحت باشد بقیه چون زید از زید و گریز از گسترده
 و گریز از گسترده و غیر آن و گاهی به بدل شود چون کاه از کاه و خواه
 از خواه و جبهه از جبهه و گاهی بیای تحتانی بدل شود و چو از چو از آن
 و پیر از پیر و غیر آن و گاهی بدو حرف و او و یا معا بدل شود چون
 جوید از جبهه و روید از رستن و شوید از شستن و غیر آن و گاهی بنون
 بدل شود چون شکند از شکستن و درخیزد از خاستن و مپوید از مپوشتن
 تغییری خلاف قیاس راه یافته چه در خیزد الف را بیای تحتانی و سین را

ساده و فصاحت
در بیان
میان
است

برای معجمه و در پیوند بین را بنون و دال مملکه بدل نمودند و این شاذ است
و اگر شین معجمه باشد برای مملکه بدل شود چون کار و از گشتن و گشتن و گشتن و گشتن
از گشتن و گشتن و گشتن و گشتن و گشتن و گشتن و گشتن و گشتن و گشتن و گشتن
و نگار و از گشتن و دار و از گشتن و غیر آن و در شود از شدن و اوزیاد
کردند بهت فصاحت اگر چه التباس بود چه ماضی مطلقش بضم شین آید و بیشتر
بفتح آن لکن فصیح و متعل نیست و در گشتن از گشتن شین بجا ماند و نویسد از
نوشتن و نوشتن و کرد و از گشتن و گشتن که درینا تغییر خلایف
قیاس راه یافته است شاذ است چه در نویسد شین را بیا و بین مملکه بدل
کردند و مضارع نوشتن هم نویسد می آید بای موحده را بوا و و شین معجمه را
بیا و بین مملکه بدل ساختند و در گرد شین را بر او دال مملتین بدل نمود
و در هلد شین را بلام تبدیل کردند و آن شین و شین و شین و شین و شین و شین
این صادر نیامده و بایستن و شاید بجز باید و شاید صیغه دیگر مستعمل
ندارند اگر فای باشد بای موحده بدل شود چون کو بد از کو فتن و تا با از تا فتن
و یا بد از یا فتن و شاید از تا فتن و رو بد از رو فتن و در فتن و شکیده
از شکیده فتن و گاهی بوا و بدل شود چون رو در از فتن و شود از فتن

۹۱

ساده و فصاحت
در بیان
میان
است

و گاهی حذف شود چون پذیر و از پذیرش و گاهی باقی می ماند چون بافت
از بافتن و گاه از کافتن و گاه از نگافتن و گاه از نگفتن و گاه از
تفتن و در حسیب از خفتن و خفته هم آمده و سفت از رفتن و گیر و از گرفتن
و گوید از گرفتن نیز تبدیلی اطلاق قیاس واقع گشت شاذ است چه در سپید
فار بسین محله و بای فارسی بدل کردند و در خفته و سفت تا باقی ماند زیرا که
بنای این هر دو صیغه از صیغه ماضیست بقول بعضی که بنای مضارع از ماضی
سازند اما بقای تا که جزو علامت مصدر است آشفته شد و دست دزد دهر دو
فریقین بخلاف دال که آن جزو شتر است در ماضی مضارع هر دو میباشند
کمالا یعنی و ستوای این دو صیغه در صیغه دیگر یافته نشده اگر احیاناً یافته شود
نیز از ندرت خالی نباشد و آن حکم معدوم دارد و التا در کالمعدوم و در گیر و
فار سا قط کردند و بار بعد کاف پایی میاورند و در گوید فار با و و یا
بدل نمودند و نهفتن از قسم مقتضی است که مضارع و متعلق مضارع متعلق است
و اگر میم باشد بیای تهمانی بدل شود چون آید از آمدن سوامی این صیغه
مصدری دیگر بنظر نیامده و اگر نون باشد باقی ماند چون افکند و فکند
از افکندن و فکندن و کند از کندن و افکند و فکند از افکندن
چنانچه که در کتب
چنانچه که در کتب

علامه نیرنگی در کتاب
مضارع از مصدر میباشند
بعد از حذف نون
علامت مضارع را
بیان میکند و قیاس
بنای مضارع از ماضی
بنای این هر دو صیغه
از صیغه ماضیست
بقول بعضی که بنای
مضارع از ماضی
سازند اما بقای تا
که جزو علامت
مصدر است آشفته
شد و دست دزد
دهر دو فریقین
بخلاف دال که آن
جزو شتر است در
ماضی مضارع هر
دو میباشند کمالا
یعنی و ستوای این
دو صیغه در صیغه
دیگر یافته نشده
اگر احیاناً یافته
شود نیز از ندرت
خالی نباشد و آن
حکم معدوم دارد
و التا در کالمعدوم
و در گیر و فار
سا قط کردند و
بار بعد کاف پایی
میاورند و در گوید
فار با و و یا بدل
نمودند و نهفتن
از قسم مقتضی است
که مضارع و متعلق
مضارع متعلق است
و اگر میم باشد
بیای تهمانی بدل
شود چون آید از
آمدن سوامی این
صیغه مصدری دیگر
بنظر نیامده و اگر
نون باشد باقی
ماند چون افکند
و فکند از افکندن
و فکندن و کند
از کندن و افکند
و فکند از افکندن
چنانچه که در کتب
چنانچه که در کتب

وستاندن و خواندن و ماندن و ستاندن و
ورغلانیدن و غیر آن و اگر او باشد بالف و یای تسانی
بدل شود چون کشاید از کشودن و آلاید از آلودن و آساید از آسودن
و نماید از نمودن و فرساید از فرسودن و ساید از سودن و افزاید
از افزودن و فرودن و زواید از زدودن و آنداید از آندودن
و رباید از ربودن و پیاید از پیودن و آرماید از آرمودن و پالاید از
پالودن و فرماید از فرمودن و غیر آن و گاهی باقی ماند چون نمودن از نمودن
و بودن از بودن و باشند نیز آمده و اورا بالف و شین مجمله بدل ساختند و
و و د از درودن و شنود از شنودن و اگر یای تسانی باشد بقتد چون
نبرد از نبردن و کرد از کردن و پرواز از پروازن و دود از دودن
و چربد از چربیدن و چرتد از چرتیدن و پسند از پسندیدن و نشا شد از
شاشیدن و باز د از بازیدن و بار د از باریدن و تاز د از تازیدن
و آمز د از آمزیدن و گزد از گزیدن و شپلد از شپلدیدن و ترل از ترلیدن
و سنج از سنجیدن و گرد از گردیدن و گرد از گردیدن و کف از کفیدن
و یابد از یابیدن و تابد از تابیدن و پاید از پاییدن و خابد از خابیدن

و گام از گامیدن و گام از گامیدن و سر اید از سر ایدین و اندیشیدن و اندیشیدن
 و اندیشیدن و سگال از سگالیدن و مکد از مکیدن و آرامد از آرامیدن و
 آغاز از آغازیدن و رمد از رسیدن و جوید از جویدن و شکید از شکیدن
 و پاش از پاشیدن و نامد از نامیدن و لافد از لافیدن و از د از دیدن
 و زید از زیدیدن و زاید از زایدیدن و پرستد از پرستیدن و تنید از
 تنیدن و طید از طیدیدن و لغزد از لغزیدن و تنید از تنیدن و پرسد از پرسیدن
 و ترسد از ترسیدن و هلد از هلدیدن و حمد از حمیدن و نگرد
 از نگردیدن و بوسد از بوسیدن و پوشد از پوشیدن و نوشد از نوشیدن
 و زارد از زاردیدن و خار د از خاریدن و ستاند از ستانیدن و ورغاند از
 ورغاندیدن و نالد از نالدیدن و پالد از پالدیدن و بالد از بالیدن و کوشد
 از کوشیدن و کشد از کشیدن و کسید از کسیدن و خرد از خردیدن و خرواز
 خزیدن و چرد از چردیدن و کند از کندیدن و شکوهد از شکوهدیدن و
 پزد و د از پزد و میدن و طلبد از طلبیدن و خموشد از خموشیدن و دوشد
 از دوشیدن و شپد از شپیدن و خسید از خسیدن و چکد از چکیدن
 و جنگد از جنگیدن و جنبد از جنبیدن و خروشد از خروشدیدن و جوشد

از جو شیدن و نموشد از خوشیدن و گنبد از گنبدیدن و رنجید و از رنجیدن
و غلطد از غلطیدن و زهد از زهدیدن و جهد از جهدیدن و سجد از سجدیدن
و خند از خندیدن و خمید از خمیدن و خست از خستیدن و شور و از شوریدن و شول از شولیدن و زول از زولیدن و سوز
از سوزیدن و رسد از رستیدن و پرمیزد از پرمیزیدن و پناهد از
پناهیدن و غارتد از غارتیدن و غیر آن و بنید از دیدن و زیند از
گزیدن و چنید از چنیدن و آفرید از آفریدن و شاد آمد که در اینجا با
داشته نون زیاده کردند و ال مله را بهای موصده بدل نمودند
الحال یک صرف صغیر و کبیر یک مصدر لازم و دیگر متعدی بطریق
نمونه شبین میا زم تا تقارین مصادر دیگر بدین منط آسان شود

صرف صغیر مصدر لازم

پرداختن پرداخت پرداخته است پرداخته بود می پرداخت پرداخته شد
پرداختی پرداخت از دمی پرداخت از دخواهد پرداخت بپرداخت بپرداختند

صرف صغیر مصدر متعدی

نمودن نمود نمود شد نمود است نمود شده است نمود شده بود نمود شده شد

می نماییدی نمایم می نماییم + نموده میشود نموده میشوند نموده میشود نموده میشود
نموده میشود نموده میشود + نخواهد نمود نخواهند نمود نخواهد نمود نخواهند نمود
خواهم نمود خواهی نمود + نموده خواهد شد نموده خواهند شد نموده خواهند شد
نموده خواهی شد نموده خواهند شد + نمایم نمایند نمایند نمایند
نمایم نمایم + بنموده شود بنموده شوند بنموده شود بنموده شوند
بنموده شود بنموده شوند + نمایم نمایم نمایم نمایم + بنموده شود بنموده شوند
بنموده شود بنموده شوند + می نموده باشم می نموده باشید
نمایند گان + نموده نمود گان قاعده فرق مابین ماضی و مضارع مثل
آورد و آورد و بود و بود و خورد و خورد و ماند و ماند و خواند و خواند و غیر
آنست که همیشه ماقبل آخر مضارع که دال ساکن است مفتوح و ماقبل آخر ماضی
که تالی فوقانی موقوف یا دال محله موقوفست ساکن می باشد مگر جائیکه سکون
متعذر بود آنجا بغير و تبدیل لفرق می سازند چنانکه آمد و ستد و زد که ماضی
این هر سه صیغه ماضی نیز مفتوح است اما تعذر سکون در ز و از ان جهت
که ز و کله ثنائی یعنی و و حرفیست اگر ز را ساکن نمایند ابتدا بسکون لازم آید

و آن محال است زیرا که تلفظ بساکن ممکن نیست بنا برین در مضارعش نون
از زیاده کردنند از بهر دفع التباس و آما سکون و آما اگر چه تغذ نیست چه
تلفظ در اینجا ممکن است لیکن تمییز و غیر صریح بود و لذا ایم در مضارع بیای استخا
مبداً شد و در بستند که ماضی مطلق بستن است بمعنی گرفتن اگر تارا
ساکن کنند و ال از تلفظ بقیه و بجز این صیغه ماضی صیغه مضارع و غیره
از مشتق و متعلقات نشده ازین جهت تغییری در آن راه نیافته بر حال خود
ماند و در میان ساکن و موقوف از روی لغت هیچ تفادتی نیست تاراد
اند از قبیل مختلف اللفظ و متحد المعنی چنانچه در آخر فصل اول آورده شد
لیکن در اصطلاح موقوف را بعد ساکن و ساکن را بعد متحرک قرار داده اطلاق
می نمایند چنانکه در لفظ زید و مانند آن یا را ساکن و و ال را موقوف
میگویند قاعده در مضارع و متعلق مضارع آوردن ابقای و او و
استقاط آن هر دو جائز است چون آورد و آورد می آورد و می آورد
قاعده دیگر که حرف بای موحده یا نون نفی و یا میم نمی بر صیغه که
مضمر بهمین مودوده یا مقصوره باشد بیاید بنهره یا بیابدل سازند و ال
باقی دارند چون بیاید و بیارد و نیاید و نیارد و میباید و میباید

لے آمدن
آورد و می آورد
می بیاورد و می بیاورد
می بیاورد و می بیاورد
می بیاورد و می بیاورد
می بیاورد و می بیاورد
می بیاورد و می بیاورد
می بیاورد و می بیاورد
می بیاورد و می بیاورد
می بیاورد و می بیاورد

وَنفِکِنْدَ وَنَفِکِنْدَ وَنَفِکِنْدَ وَگاهی همزه مستقصوره را حذف کنند چون نفکن
وَنفَکِنْدَ وَنَفَکِنْدَ قاعده بدانند که بعضی مصادر معنی لازمی و متعدی نیز
دارند چون تاختن دوژنا دو وژنا و آمیختن ملنا ملنا برای مصداق
یعنی شعابزرگان و استادان تمثیلاً در تحت قلم آمد مثال لازمی و متعدی
لاحدیر باعی مایست و بلند روزگاران دیدیم که با تفصل خزان و نوبهار
دیدیم که در راه طلب دو اسپه می باید تاخت و تاختن شاه سواران
دیدیم که مثال متعدی شیخ سعدی شیرازی علیه الرحمه فرماید
هر جای مرکب توان تاختن که جا با سپر باید انداختن و مثال لازمی
مولانا نظامی گنجوی علیه الرحمه فرماید
با آدمی خوگست آدمی که و مثال متعدی هم او است شعر خاک توان خور
که می بینند که از پی معجون دل آمیختند و قاعده اگر بر ماضی انقض باید و نشان
و تواند واقع شود در اکثر جا افاده معنی مصدری دهد و لفظ خواهد بود بعضی
باجسب قرینه چون باید داد و شاید داد و تواند داد و خواهد داد و گاهی
ماضی معنی مصدر و حاصل بالمصدر را مفید کرد و چون کرد معنی کردن کرد
و گفت معنی گفتن و گفتار شیخ سعدی شیرازی علیه الرحمه فرماید بیت

گفت عالم گوش جان بشنو و در نماند بگفتش کردار و ای گفتار عالم گوش
جان بشنو قاعده امانه عبارت از آنست که فتح ما قبل الف را بکسر و
والف را بیای می مجهول بدل کنند جهت وزن شعر چون کتاب و کتیب
و حساب و حبیب و رکاب و رکیب شیخ سعدی فرماید ابیات نه هر
جا که بینی خط و لفز و پ و توانی طع کردنش و کتیب و بقدرت نگمدار
بالا و شیب و خداوند دیوان روز حبیب و نوزی ملک دوران که سر
در شیب و پد رفت و پای سپهر رکیب و قاعده دانستن خنانت
نیز از جمله ضروریات و لوازم فارسیست که بدون آن کلام مستحسن
نمی شود و آن بر سه نوعست یکی اضافت بیانی که مضاف الیه بیان
مضاف واقع شود چون پیل زید و اسپ عمر و کسره مضاف را کسر و چنان
خوانند و دوم اضافت التصافیه که مضاف الیه صفت مضاف واقع گردد
چنانکه آدم قابل مردم و انا و کسره موصوف را کسره تصافی نامند و
اضافت تشبیهیه که مضاف تشبیه مضاف الیه واقع بود مثل علم و کوه
علم یعنی علم مانند دریا و علم بسان کوه است و کسره شبیهه را کسره تشبیهیه
گویند و درین هر سه نوع آخر جزو اول را کسره واجب و لازم است جزو

اول و جزو ثانی را در قسم اول مضاف و مضاف الیه و در قسم دوم موصوف
 و صفت و در قسم سوم شبهه و شبهه تعبیر مینمایند و گاهی قلب میسازند
 یعنی اول را با آخر و آخر را با اول می برند و این را ترکیب مقلوبی نام دارند و این
 صورت آخر هر دو بحال خود میباشند ای موقوف می بود چنانچه جهان
 شاه و فریه اسپ که در اصل شاه جهان و اسپ فریه بود قاعده لف نشتر
 عبارت از آنست که چند اشیا را بطریق اجمال بهم جمع کنند بعد از آن
 هر یک شیء التفصیل سازند اگر تفصیل مطابق اجمال باشد مرتب گویند
 ورنه غیر مرتب خوانند و سی طوسی گویند نظم هم بر وزن برد آن طیل از جمله
 بشمشیر و خنجر گرز و کند و برید و درید و شکست و بست و پیلان را سر و سینه
 پا و دست و یعنی آن طیل از جمله که مراد از محمود شاه مدوح اوست با سینه
 شمشیر و خنجر گرز و کند پیلان را سر و سینه و پا و دست برید و درید و شکست
 و بست و مثال غیر مرتب لاجد شعر افروختن و سوختن و جامه دریدن
 پروانه زدن شمع زدن گل زدن آموختن و تنبیه معلوم نمایند که پشت
 حروف مخصوص بزبان عربیت و در فارسی نیایند مگر بخوف التباس
 کلمه کلمه دیگر چون صد بصاد و جمله معنیش عدد معروفست که بهندی است

گویند و سید بسین ممله معنیش حدیث اگر صد بسین ممله نبویست البتاس بسد
می آید همچنان دیگر الفاظ و آن هشت حروف نیست شرف الدین علی گوید
قطعه هشت حرفست آنکه اندر پاری ناید همی پمانیا موز می نباشی اند
معاف پش نواز من تا که است آن حروف و یاد گیر و ثا و حا و ضا و
و ضا و طا و ظا و عین و قاف و چهار حرف مخصوص بنیان پاریست
بعربی نیابند الا ببدل چنانکه لگام را الجام و چین را سین و بنخوانند که
وَقَعَ فِي الْحَدِيثِ الصَّحِيحِ أَنَّهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
وَسَلَّمَ أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ كَانِ بِالسِّنِّينِ ۖ يَعْنِي طَلَبُ كُنَيْدِ عِلْمٍ أَلَا كَرِهَ بِأَشَدِّ
در چین و آن چهار حرف نیست لاحد نظم حرف مخصوص پاری شد
چار و پی و چی و ژری و گاف ای مختار و در کلام عرب بغیر بدل و
نشود هیچ گاه استعمل پسوای این قواعد مرقومه قواعد و ضوابط
در کتب بسیارست که یکم بهت رفیع و قوت منبع دارد باید که در آنها جمع
نمایند اما جهت مبتدیان و متعلمان اینقدر اهم و لازم بود لهذا این
کتاب بے مقتدرت بریرش سپرداخت اکنون بقسم ثالث
آغاز می نماید بحجده تعالی و مهتبه

[illegible]

۱۰۲

میرزا علی قزوینی

حباب	حمام	حانوط	حاض	حنا	حمی	حنوط	حکاک	حاجز
بلبله	کوتر	دکان	چوکا	مندی	بشار	عبیر	جوهریزش	منع کنوالات
حلت	حامی	حرمت	حرقت	حلیب	حرفه	حرمان	حربه	حبله
حلال بونا	برهنه یا	حرام منا	سوزش	دو و نازه	پدیده	زلفیبه	متهیار	چمبرک
حسب	حصیر	حرارت	حشله	حلاوت	حیتر	حقبه	حل عقد	حمال
سوافح	بوریا	گرمی	دریغ	شیرینی	بکرا نه هر چیز	مشت شال	کیرا باندنا	بار برداره
	حمیم	حمیت	حیلوله	حی	حوصله			
	آب گرم	غیرت	حاصل بونا	زنده	مده مرغ			

باب الحاء المعجمه

خرطوم	خرموش	خرمن	خوشه	خرطیر	خردل	خمم	خیابان	خرلیف
سوند	گله نس	کلا	بهد	کیچوا	رانی	گولی	کیاری	خزان
خنیاط	خنیال	خل	خرمهر	خماور	خاستین	خازن	خشن	خلوت
دزری	پاتریه	سکره	کودی	مشرق	مشرق	خراچی	کهره	مندان
خسوف	خرايان	خسف	خسک	خضرا	خضاب	خطه	خطمی	خفاش
چاندکن	خوش قیاد	پهنارین	گوکود	سبز	وسه	پاره برین	گل خرد	شهر
خفف	خفان	خلود	خمول	خال	خفیک	خفته	خاقوت	خمنیس
موزه	چله	بیشک	گنامی	تل	تالی	شخصیک علامت	کرات	بخشینه

باب الدال المعجمه

له خطه بالکر
تقدیر طایفه باریه
نوس در دوزخ نشین
کلان داران بیدار
صالح و شقی و طائف
و مدار و کشف
کدام قول انجین
کدام برون و کلامی
از کتب و کتب

الحمد لله

فخر محمد صالح

مکتبہ اسلامیہ

[Signature]

مجلس علمائے ہند

三、

میں نے

میں نے اس کی طرف اشارہ کیا۔

دیروز	دیشب	دوش	دشمن	داور	دلو	دوده	دام	دربار
روز گذشته	شب گذشته	اینها	کینه چاک	حاکم	دول	کاجل	جال	سیتر
دائن	دالفر	دیو باد	دستان	درد	دیوک	دارالشفاء	دارالصفا	دارالحرب
قرض دهنده	مکسال	طوفان	مکتب	تلچٹ	دیک	شفافخانه	خانه کعبه	ملک کعبه
دُبا	درکه	دکات	دست افراز	دشمنه	دیانت	دیک	دُل	دمار
کدو	طبقه دونه	جمع	آله کار	خنجر	دینداری	ملکاندیک	مرکز حضرت علی	بلاکی
دولاب	دوست	دمن	دیلان	دیر یاز	دست برد	دست برد	دست برد	دست برد
چرخ آب	دومد	روغن	مسکن دیوان	نمان دار	غلبه	غلبه	غلبه	غلبه

باب الذال المعجمة

[illegible]

باب الرأ والمهمة

لاق	رہسو	رنہ	راکھان	راشخہ	راحلہ	رفت	راشی	مرشی
افسردہ	نول	کھری	مفت	بو	سولہ	بلندی	مخوت ہند	مخوت گیرندہ

[illegible][illegible]

اے میرے بھائیوں میں سے
 میرے بھائیوں میں سے
 میرے بھائیوں میں سے
 میرے بھائیوں میں سے

110

من زاد بالحق
من يدان في بحر
يعجز بهادير شوق
از آبروشم از نظر
بالفم که به خط
در یاد و دوازار
ست ام و در

[illegible]

صقر	صکاک	صلیل	صمیم	صنعت	صنات	صانع	صنایید	صنوف
جاوله شکاری	آبنامه نویسن	آواز آهنگ	خالص	کارگیری	ایضا	کارگیر	سرداران	جمع صنعت
	صنایع	صنایان	صنوا	صندلی	صنوار	صیل	صیرورت	
جمع صنایع	گنده اغیل	بروز واقعی	چوکی	حواش زمانه	آواز آهنگ	پیشرو	پیشرو	

باب الضاد المعجمة

ضجیع	ضخات	ضد	ضروت	ضعف	ضعف	ضیف	ضیوت	ضاجر
مهموعه	فروبی	خلاف	حاجت	بیوشی	ناتوانی	همان	جمع	دل تنگ
ضال	ضالین	ضابطه	ضابطه	ضجرت	ضخل	ضرب	ضمن	ضمان
گمراه کننده	جمع	قاعده	جمع	تنگدلی	آب اندک	پستای و غیره	اندون	پند داری
ضلع	ضداد	ضربه	ضمیران	ضمیق	ضربان	ضریک	ضرب الغیم	ضرات
استخوان پهلوی	لیپ	پالنه	نام گل	دام	طپش و دل	توپ	شادیانه	نابینایی
	ضعوت	ضبح	ضحکه	ضموکه	ضرب			
	چاشت	آواز رویه	مستخره	ایضا	الوان			

باب الطاء المعجمة

طائر	طیور	طاووس	طباخ	طبخ	طراز	طریقین	طالح	طامح
پرنده	جمع	مور	باورچی	پکانا	نقش	پلک مارا	بدکار	سرکش
طامح	طلوع	طلعت	طباب	طعم	طبال	طبخون	طغیان	طل
بدست	ابرک	آیز زبانی	طوری	مزه	نقاشی	چوب بن	مستعد	شبنم

۱۵
 حق تعالی بیدار کرد
 و با اتفاق جمیع علما
 مذاهب و عقاید تمام
 حکما باطل و خلاف
 دین و احادیث
 است پس گفته اند
 اعتبار از آن بدو
 بجز دوزخ آن
 اصحاب معسر جهات
 با مان فی وجه

عضعف	عضعفه	عدم	عقبه	عقور	على الرحم	علاوه	علم كذا	عفو
آواز رسك	زن پارسا	نابودى	راه دوار	سك گزند	بر خلاف	بار بار	علم خدا داد	معاف كرنا
عمان	عنب	عئين	عياوت	عمامه	عائم	عابث	عابح	عالم كرخ
نام شهر	انگور	نامرد	بها پرسي	دستار	جمع	باز كننده	بالا آينده	مقام دواج
عجوت	عبر	عجوى	عمرت	عماد	عتيد	عشرت	عشرات	عشر
ترش دوى	نرگس	چيز نفيس	فرزدان	تيا رى مهر	ميا	نفرش	جمع	كرنا
عجل	عجه	عداد	عولش	عوضه	عوصا	عشيره	عشعر	عشاق
گوساله	فاگيه بيفيه	كنق	كله	ميدان	جمع	عظيم از چشم	بسدان	عاشق
عشيره	عصفر	عقوه	عقوله	عما	عميا	عميد	عمدا	عقواره
خویشان	كسبه	صن	ده رنگان	نابيناى	زن نابينا	پيشواى جمع	مقددا	بدول
عير	عين الحويه	عيله	عيبه	عين بده	العين	عير	عير	عير
قافله	پشته آسمان	درويش	جامه اى	حفظ خدا	نام پشته در بين منوره	عير	عير	عير
باب الغين المعجمة								
غازى	غزات	غواص	غاشيه	غسك	غلفه	غفا	غنى	غدر
كافرش	جمع	غورزن	زير پوش	كشك	سوپ	در يكم	كند ذهن	يو فاني
غشى	غاليه	غازه	غشيان	غدار	غوس	غرم	غزه	غرم
بيوشى	نوش پود	كلگونه	بى مثلان	بسته يوف	جدار گانا	تاوان	پهل	دانه گور
غالى	غلا	غقه	غوث	غوص	غياش	غينور	غابر	غائله
گران قيمت	گران	آواز نيمى	در داس	غوطه نا	در داسى	بها قيمت كند	فعل سقتل	آفت

باب القاف

قرعه	قلیان	قمار	قدغن	قصاب	مقش	قاشق	قرقل	قابله
پانسه	حقه	جوا	تاکید	مقالا	خبره	چوب	لنگ	دانی
قاهره	قشقه	قاش	قراق	قرص	قزاق	قساوت	قوبا	قیاوله
غالب	یککا	بهاک	آوارشکم	کیرا	تنگ	سنگدلی	داد	خواب نیرؤ
قبقاب	قتیل	قتل	قذر	قذر	قراج	ترع	قرابه	قره
کله اوین	مقتول	جمع	پلیدی	پلیه	آبجان	کدو	شیشه	طبعیت
قره	قرطه	قرضه	قرز	قراگند	قستمه	قسوه	قشر	قصو
روشن چشم	گوشواره	ریزه سیم	ایریشم	چله ایریشم	نافه شک	سنتل	پوست	انته
قصب	قصعه	قصات	قطاب	قطمیر	قطامه	قطه	قلت	قلقل
سنه	کاسه	قاضیان	گریبان	پوست کرب	زن پیچوت	جای بلند	کمی	آواز صراحی
قمل	قلاوه	قلبه	قمقه	قناعت	قطار	قمنیه	قواس	قوایع
سرکه	کردن بند	ناگر	نام طرفه	راستی شدن	یک پوست	سرایه	کمان گر	حوادث زمانه
قوصه	فتیس	قاب	قاف	قافم	قابوسین	قبله	قحبه	قبعثری
جوال خرا	نام مجنون	طبق طعام	نام کوه	نام مایور	مقدار دهن	بسه	زن بدکار	شتر بزرگ
			قد عمل	قرا	قرا			
			شتر فربه	بزه مالک	قرا			
باب الکاف العربیه و الفارسیه								

کوف	کوس	کره	کشینز	گزبره	گل	کاوان	کردار	کرشباب
سویج گمن	نقاره	بیجهیرا	دهمینان	کوتمهیر	گنجه	قافله	عل	جلو
کنار	کنار	کنار	کوبه	گیلین	محل	کاکا	کاریز	کیشف
بیر	کناره	گود	مومل	هو	سرمه	بڑا بھائی	جویاب	تیره
کذا	کزی	کریاس	کروپان	کرم پیلے	کفران	کتفاره	کلوچ کوب	کلفت
چنان	چنین	کمدی	خوشگامی	کرم ایشیہ	ناشکری	بردا گناہ	موگری	بھیمان
کلند	کلس	کلیم	کلچہ	کوٹخ	کوشاد	کونار	کوز	کوکہ
کدلی	قبتہ	سنگو	کلچہ	جھوٹپی	دنیا	نوندہ نشانی	کوزہ	برد ضامی
کوسہ	کومتری	کسل	کاول	کیال	گرگدن	گردچوب	گزر	گردباد
مرد پریش	اندھا ماراد	مرد نیم عمر	ایضا	پیمانہ	گیندا	سپاری	گاجر	بگولہ
گردنا	گرابہ	گوشخوردہ	گوزن	گاہ	گذاشت	گران	گردگان	گرگینہ
لٹو	حمام	سنا ہوا	بارہ سنگا	وقت	بیہودہ	مشکہ	اخروٹ	پوستین
	گلگونہ	گنچور	گوسالہ	گرانی	گپ			
	چک	ساج خندا	پوگاؤ	مشکاٹ	سخن بیہودہ			
باب اللام								
لاش	لاشہ	لاطال	لحاظ	لحمہ	لزوت	لحاف	لشکری	لطمہ
تن مردہ	ایضا	میٹھاندہ	لگاؤ رکھا	بانہ	چکٹاوا	رضانی	سپاری	طاحنہ
لغت	لف لشر	لفیف	لمس	لوز	لوم	لوح	لینیان	لوزینہ
زبان ہر قوم	پٹینا کھونا	پیشا ہوا	مس	بادام	علامت کرنا	تنحتی	پیش کوری	حلوا

لایب
 بالفتح و بای معین
 جال خود در تمام
 نفع و سستی و جود
 ز عیب و عار
 منتجب و لطیف

لالا	لایب	لیقه	لوث	لولی	لیف	لاذغ	لاابالی	لبا
روشن	بیشک	ضد و است	آلودگی	کفنی	ریشه	گزیده	بے پیدا	پهوسی
لُبد	لبیله	لبنان	لثوم	لثه	لحن	لولوم	لیوس	لیغ
مال بسیار	گونی	نام کوه	بوسه نینا	مسوره	آواز خوش	نام گل	بے غیرت	بدل
بالبسم								
حوس	مکمل	مضغه	ماست	مشکین	مشکوک	ماش	مشک	ملح
کیسار	سرمه اتی	ناله گوشت	بجهاچه	گلری	بجھند	آرد	لاکه	نمک
محکمہ	مقرض	ممنون	معافه	منفعت	مشکور	مہیت	مانده	متونی
پکری	تقیجی	احسان مند	گلک منا	بختیار گنا	شکر کیا گیا	خوشنوی	دستخوان	ملا ہوا
مترجم	متولی	متدین	متنبہ	محبس	مخلوط	مشتعل	مستونی	مادیان
ترجان	مالک کام	دیندار	خبردار	قید خانہ	ملا ہوا	جد کیا گیا	تمام کیا گیا	اسب مادہ
مزحل	مردمی	مست	مسار	مسل	مشت	مصون	معون	معصوم
گھوڑا لال	مروت	دوری	میخ آہنی	جلاب	گھوٹا	مخفوظ	کان	برگناہ
منعیدان	منفذ	منشار	مکالمہ	مکس	منہل	ملوث	منام	ملت
بول	گذرگاہ	آرہ	باہم گفتگو	چوز	چشمہ	آلودہ	خواہگاہ	ندہب
منعدم	مناجات	منقص	منافشہ	موسا	میعاد	مالیجولیا	ماخولیا	منہ مامضہ
معدوم	دعا	آزادہ	جھگڑا	مخوار	وعدہ	خلل مائی	ایضا	گذشتہ وقت
ماں ہوا	ماجور	مافات	ماہیت	ماہر	ماہجیات	ماہرود	ماخذ	ماخوذ
جای این	ابریا گیا	اچھوت شد	حقیقت	استاد کار	آبیات	کلاب	جاگرتن چمک	گرفته شد

بعضی کلمات را که در بعضی کتب است و در بعضی کتب نیست و بعضی کلمات را که در بعضی کتب است و در بعضی کتب نیست

مشتک	مستقیم	مستقر	مسک	مسام	مستلزم	مسلم	مشتک	مشتک
است گیره	بیدار	دو با هوا	مشتک	سواران	لازم گیره	باور کمال	مشتک	مشتک
مشک	مشتام	مشتغل	مشتاط	مصبی	مصباح	مصطفی	مصرف	مصرف
جالی	با قوت شاه	مشغول	زبان	چراغ	جمع	آتش مجید	جمع	جای خرد
مخارج	مصرع	مضرب	مطایا	مطلق	مطمون	مطمین	میزان	منظنه
جمع	یک پش	دو پش	دو پش	بے قید	عند کمال	خاطر جمع	ترازو	جای گمان
معهذا	مغرب	معاش	معاش	معاد	معتمد	مستاد	معمار	معین
با وجود این	اواب کمال	با هم زندگی	دنیا	آخرت	معبر	حالت کمال	اور	زندگانی
معایش	معرف	مغفر	مغربی	منقری	مقضب	مقرر	مقتر	مقیال
جمع	اقرار کننده	خود آهنی	اشرفی	تحت کننده	بریدنده	حای قرار	پودت کمال	آلاء نادر
مقتل	مکین	ملازم	ملوین	مناء	مناد	موکت	موعود	موجد
جای قتل	محبان	نور	رات دن	عصا	نذر کننده	گروه حوان	وعد کمال	پیدا کننده
		موازنه	محبیب	مهم	محات	پک		
		هموزن	هیب ناک	مهم	جمع	ر		

باب النون

نان پن	نرخ	ناخواه	نصب	ناشنا	ناقص	نخاس	نخنج	نقیق
نان بان	نیت غله	اجورن	منسوبی	بے نهایت	خر مهر کلا	بازر	چلی لینا	آثار زراف
نقیق	نقش	ناکام	ناملاکم	نعم البید	نکول	نفا	نخل	نگران
آوار خر	خانه	تامراد	نامناسب	بترید	نکار قسم	نفتها	کمی شمدی	بیننده

بعضی کلمات را که در بعضی کتب است و در بعضی کتب نیست و بعضی کلمات را که در بعضی کتب است و در بعضی کتب نیست

مصدقہ علیہ
بالقلم و در اوقاف
و عسکری
مجلس خیر و اراز
نور و نامی شریک
مجلس خیر و اراز
مجلس خیر و اراز
مجلس خیر و اراز
مجلس خیر و اراز

نظر	نگار	ناشی	ناسی	نامچی	ناری	نباش	نژاده	نزل
نگاه	بدرزه	پیداشونده	فراموشکننده	جنتی	دوزخی	کفن چور	اصیل	صیانت
نسیان	نفل	نعل	نعلوط	نعلع	نعامه	نعل	نعلین	نعلین
مکان فراموش	پیکان تیر	بخودگی	استادگی فکر	بودینه	خزمره	زچکی	چیز گرانه	جمع
نفس نامه	نعت	نقص	نوات	نهایین	نیوش	نهی منکر	ناب	نامه
خوابش بیت	سرنک	توژنا	تخم خرما	توتنگ	باشو	منع از نامیده	خالص	حادثه
نواب	ناب	نبت	نبوت	نیتن	نیتان	نخچی	نجات	نخل
جمع	معشوقه	خبرداری	پیغمبری	بدبودار	نجر	راز	ربانی	نسل
نخلین	ندوت	نسب	نژاد	نشور	نشور	ناشهر	نضوج	افصول
رخت خرا	تری	نسل	نسب	زنده هونا	ماراغن هونا	زن ناراض	توبه ستوار	آیات قرآن
		انصیف	نواب	نورخانه	نهی	نیب		
	خادم	بنیادکننده	زنلان	منع کرنا	بجهر			

باب الواو

وایگون	واژگون	وحی	وام	وایب	دارث	والاقد	وبر	وحید
اول	برگشته	پیغام خدا	قرص	نشده	میراث گیرنده	بلند مرتبه	پیش فتر	یگانه
وشارح	درای	وسط	وتر	وطر	وصول	وفا	ولیمه	وحشی
بار	سوی	در میان	طاق	حاجت	پهوپنجا	بے فترمی	ضعاف و بی	جانب و سحر
واجب	وجود	وند	وجع	وچیع	وحد	ووعیت	ودائع	وسم
ذات باری تعالی	هستی	میخیزد	درد	دردناک	تنهایی	امانت	جمع	داغ

[illegible]

وسیم	وعید	و میج	وزن	و شاق	و شل	و فاق	و قانع	و مہم
داغدار	وعدہ بد	بے غم	قول	خدا شکار	آپشکر	مواثق	اخبار	کنہ
			وہن	وہج	پا			
			سستی	سوزن	پا			

[illegible]

یاره	یزک	یسال	یاسین	یوست	ییس	یتیم	یثرب	یکجہور
بلوچی	قراول	چوہدار	چنبلی	خسک	خسک	طفل پند	مدینہ منورہ	گورخر
یسارت	یسر	یسیر	یساق	یلدا	یاسا	یاسنی	یادگا	یارغا
توگری	آسان	آسان	تیارچیک	شتارک	قتل	دایا	نشان	یارصادق

۱۲۰۰
 راجا گونو پیر
 غلام رضا
 نام و قتل
 حسین علی
 صاحب
 دہلی
 دہلی

ا ب ج د ه و ز ح ط ی ک ل م ن س
 ع ف ص ی ق ر ش ت ث خ ذ ض
 ظ غ پ و این را حساب جمل و حساب ابجد نیز گویند و کلمات
 ابجد هشت کلمه معروف اند چنانچه ابجد هوز حطی کلّمن سغفص
 قرشت شتذ ضطغ قطع یگان شمار از ابجد حساب حطی
 پس انگه از کلّمن ده ده دست تا سغفص پس انگه از قرشت تا ضطغ
 شمر صدگان و دول از حساب جمل شد تمام ستخلص و وسمانی این
 الفاظ مذکوره صاحب مدارالافاضل چنین نوشته اند ابجد
 آبی و جِدَ فی الْعَصِیَّة یعنی پدر من که آدم بود یافته شد در گناه
 یعنی گناهی از وجود آمد هوز + ای اَتَّبِعْ هَوَاَّه یعنی پیروی کرد
 هوای نفسانی خود را حطی + ای حُطَّ ذَنْبُکَ بِالتَّوْبَةِ وَالْإِسْتِغْفَارِ
 یعنی کم کرده شد گناه او بتوبه و استغفار کلّمن + ای تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ
 قَتَابَ عَلَیْهِ بِالْقُبُولِ وَالرَّحْمَةِ یعنی کلام کرد بکلمه پس قبول شد
 توبه او سغفص + ای صَاقَ عَلَیْهِ الدُّنْيَا فَاْفِیضَ عَلَیْهِ یعنی
 تنگ شد برود دنیا پس سخیه شد برو و قرشت + ای اقْرَبْتَ بِکَ شَیْءٍ

سلامه فی حق
 بن و سلیمان
 زنی بود از زمین
 بهرین نیت
 اقلند بر او
 میان مردم

فَشَرَفَ بِالْكَرَامَةِ یعنی اقرار کرد گما نه خویش پس شرف بکرامت یافت
 شَخَذَ اِیَّیْ اَخَذَ مِنْ لِّلّٰهِ قُوَّةً یعنی گرفت از حق تعالی قوت را + ضَعْفُ
 اِیَّیْ مَسَدًا عَنْهُ نَزَعَ الشَّیْطَانُ بِالْعِزِّ مِیْتُ یعنی بند شد از و ترغیب
 شیطان بوعیث ای بکلام حق و توحید و بعضی نوشته اند که ابا با و نام بود
 بود که ابی مخنف است و هفت کلمات باقی اسمای هفت فرزندان او
 چنانچه در صرح و غیره تصریح آن کرده اند و بعضی نوشته که مر امر نام مرد بود
 که خط نوشتن ایجاد اوست و این هشت کلمات اسمای هشت فرزندان او
 و در رساله ضوابط عظیم معنی هر هشت الفاظ مذکور چنین نوشته است بعد از آنکه
 هوز در پیوست حقی و اقف شد کلمن سخن گو شد معضض و ام وخت و رشت ترتیب کرد
 شَخَذَ نَکَاهُ هِشْتَضَعْفُ تَمَامُ کَرَدَ کَلَامُهُ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِالْصَّوَابِ
 هر که خواهد که در خواندن و نوشتن بهره وانی حاصل نماید باید که این فونیک
 را از اول تا آخر و تضاریف هر مصاد لازم و متعدی را مع تعریفات و ترتیبات
 اشتقاق صیغ بطرز مرقومه فصل ثانی ضبط کند انشاء الله در عرصه چند روز فارغ
 گانی هم میرسد استعداد کامل در نوشت و خواند پیدا میشود و از کتب فونیکهای دیگر
 و قواعد فونیکس میگرد و توقع از مستعملان و متمتعان آنست که مولف را

از دعای خیر و مغفرت محروم و نسی نسازند زیرا که برخی از عمر گرانمایه در لیف
این کتاب صرف نمودم و بزقوله حضرت شیخ سعدی شیرازی علیه الرحمه کهستم
اعظم بماند سالها این نظم و ترتیب پوزما هر ذره خاک افتد بجای پوزغرض
نقشیت گزایا دماند پوزکه سستی را نمی بنیم بقبای پوزگر صاببدلی روزی
بر حمت پوز کند در حق این سکنین دعائی پوز اللهم تقبله منی و اجعله لی من
الباقیات الصالحات و انفع به الطالبین بفضیلتک کریم امین یا آخرهم
تمت الکتاب بعون الملک الوهاب فی شهر الرجب المحرم سنه ۱۰۲۷
و نود و هجری و تمام آگاه شود بحقیقت که نزد خاص عام پسندیده آید و
مقبول بارگاه حق جل و علا گردد و الحمد لله علی الاتمام و الصالح
و السلام علی سید الانام و الیه العظیم و احوط لیکرام
الی یقیم القیام هه المؤلف متوطن بلده و فرزند بنیاد حیدر آباد جنطها
من الآفات و البلیات و منها من الحواش و النواوب بالبنی و آل الامجاد
خاتمه الطبع شکر و احسان خداوندانام که درین هنگام بکت الضام از تبلیغات واقف
نکات خفی و جلی جناب خواجہ محمود علی نسفه فرزند گرامی باهستام حاجی غفران
محمد عبد الرحمن بن حاجی محمد و شخان و تربیت یافته خدمت برادر محترم مصطفی خان
او خدما السد فرزند ابن الجنان و اهل سفر مظفر ۹۱ هجری علیه الطبع پوشیده لباس التمام کشتی
و بهر متهم برخاسته بر آنند یعنی که کتابی از مطبع نظامی مستعمل و دستخط منتم ثبت گردید

۱۲۷

المب
عبدالله بن حاجی محمد و شخان خفی تعلقه

جدول فہرست غلطیوں بعد از نظر ثانی مصنف

جمع	غلط	صحیح	جمع	غلط	صحیح
۲	۸	۶۳	۲	۸	۶۳
۳	۹	۱۰۵	۳	۹	۱۰۵
۴	۱۰	۱۰۸	۴	۱۰	۱۰۸
۵	۱۱	۱۰۹	۵	۱۱	۱۰۹
۶	۱۲	۱۱۰	۶	۱۲	۱۱۰
۷	۱۳	۱۱۱	۷	۱۳	۱۱۱
۸	۱۴	۱۱۲	۸	۱۴	۱۱۲
۹	۱۵	۱۱۳	۹	۱۵	۱۱۳
۱۰	۱۶	۱۱۴	۱۰	۱۶	۱۱۴
۱۱	۱۷	۱۱۵	۱۱	۱۷	۱۱۵
۱۲	۱۸	۱۱۶	۱۲	۱۸	۱۱۶
۱۳	۱۹	۱۱۷	۱۳	۱۹	۱۱۷
۱۴	۲۰	۱۱۸	۱۴	۲۰	۱۱۸
۱۵	۲۱	۱۱۹	۱۵	۲۱	۱۱۹
۱۶	۲۲	۱۲۰	۱۶	۲۲	۱۲۰
۱۷	۲۳	۱۲۱	۱۷	۲۳	۱۲۱
۱۸	۲۴	۱۲۲	۱۸	۲۴	۱۲۲
۱۹	۲۵	۱۲۳	۱۹	۲۵	۱۲۳
۲۰	۲۶	۱۲۴	۲۰	۲۶	۱۲۴

خاتمہ الطبع منطوق مع قطعات تاریخ طبع از محمد عبد الرحمن خان شاکر صاحب طبع نظر

تعلیق عربی در کتابت	بازار جهان خوش	ز طبع خواجہ محمود سی جاہ	شوق اندیش ہنگام
دین مطبع سید زید آباد	بہشت طبع کر سہارن	ہفت قطع سال طبع گفتم	در مہینہ سہ ماہی

قطعہ تاریخ طبع

چونکہ ہر گز محمودی نہ طبع	ندارد مثل خود در دہرانی	بسال طبع فی ہنگام	ز شاگرد گفت خوش بختی
---------------------------	-------------------------	-------------------	----------------------

ایضاً در بحر مل مسدس

خواجہ محمود بہر فیض عام	کرد این فرنگی جوئے	نام خوش فرنگ محمودی نہا	از دہانت محمد شاد اختر
	کرد شاگرد طبع در ہفت	ہفت فیض ست سال طبع	

ایضاً در بحر خفیف

نہایت چو طبع این فرنگ	گشت مطبوعہ مع اہل جان	بہ تاریخ سال از شاگرد	ہفت غنیمت فیض نشان
-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

تاریخ طبع از شیخ محمد یعقوب صاحب منہج طبع نظر

فرنگی نہ از محمودی نہ	مطبع گشت چو بہت تمام	یعقوب صاحب تاریخ	بسال بعد از طبع
-----------------------	----------------------	------------------	-----------------

کتابت در ہر باب قانون بہر گز محمودی نہ طبع نظر

